

Наукова школа
ветеринарних паразитологів

Чернуха Володимир Кирилович

професор, доктор ветеринарних наук,
завідувач кафедри паразитології
і клінічної діагностики
Харківського зооветеринарного інституту
(1973-2000 роки)

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА
ДЕРЖАВНА
ЗООВЕТЕРИНАРНА
АКАДЕМІЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

A handwritten signature in black ink, which appears to be "Frédéric Joliot-Curie". The signature is written in a cursive style on a light-colored background.

Наука - основний елемент, що поєднує думки людей, розсіяних по земній кулі, і це одне з найвищих її призначень

Фредерік Жоліо-Кюрі

**Міністерство освіти і науки України
Харківська державна зооветеринарна академія
Наукова бібліотека**

**ЧЕРНУХА
ВОЛОДИМИР КИРИЛОВИЧ
(1921-2000)**

**біобібліографічний покажчик
наукових праць
за 1953-2000 роки**

До 100-річчя від дня народження

Харків 2021

УДК 012 : 636.09 : 616.9

Ч 84

Укладачі:

Зінаїда Іллівна Шакула (провідна фахівчиня бібліотеки)
Олена Володимирівна Фетісова (завідувачка сектора інформаційно-бібліографічного обслуговування)

Редактор

Галина Віталіївна Свириденко (директорка бібліотеки)

Технічний редактор

Тетяна Олександрівна Зінченко (завідувачка відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення)

Чернуха Володимир Кирилович (1921-2000) : біобібліографічний покажчик наукових праць за 1953-1999 роки : до 100-річчя від дня народження / укладачі : З. І. Шакула, О. В. Фетісова ; за ред. Г. В. Свириденко, Т. О. Зінченко ; Наукова бібліотека Харків. держ. зоовет. академії. – Харків : РВВ ХДЗВА, 2021. – 61 с.

Біобібліографічне видання присвячене 100-річчю від дня народження видатного вченого в області паразитології, талановитого педагога та громадського діяча, доктора ветеринарних наук, професора, завідувача кафедри паразитології ХЗВІ (1973–2000 рр.) В. К. Чернухи. Основний напрямок наукової діяльності вченого та його учнів – проблеми ветеринарної протозоології: розробляються більш досконалі методи лікування, профілактики і боротьби з протозоозами, гельмінтозами та акаро-ентомозними інвазіями тварин, а також вивчення етіологічних факторів, розробка і удосконалення методів діагностики, лікування і профілактики хвороб молодняку в умовах промислового виробництва. Її результат - 130 наукових публікацій, серед яких 5 монографій і книг, 6 довідників.

Бібліографія охоплює повний перелік друкованих праць, дисертацій, що виконані під керівництвом Володимира Кириловича, публікації про його науково-педагогічну діяльність та життєвий шлях. Довідковий апарат складають алфавітний покажчик публікацій, іменний та предметно-тематичний покажчики. Видання розраховане, на науковців та спеціалістів у галузі ветеринарної медицини, зокрема паразитології, студентів, аспірантів та викладачів відповідних закладів освіти, широкий загальний читачів.

**До 100-річчя від дня
народження професора В. К. Чернухи**

*І. В. Яценко,
доктор ветеринарних наук, професор*

Передрук із
науково-практичного журналу
«Ветеринарія, технології тваринництва
і природокористування. – 2021. - № 7. – С. 192.»

17 травня 2021 року наукова спільнота академії вшановує пам'ять доктора ветеринарних наук, професора Володимира Кириловича Чернухи – колишнього проректора з підвищення кваліфікації, проректора з наукової роботи, завідувача кафедри паразитології і клінічної діагностики ХЗВІ, яку він очолював протягом 27 років – з 1973 по 2000 роки.

Народився Володимир Кирилович 17 травня 1921 року у м. Обояні Курської області. З 1940 по 1946 роки служив у Радянській Армії. Учасник Другої світової війни, закінчив її в званні майора. Харківський ветеринарний інститут закінчив у 1950 році, аспірантуру при ХВІ – у 1953 році. У 1954 році успішно захистив кандидатську дисертацію на тему: «Досвід застосування камполону для стимуляції еритропоезу коней і вироблення антитіл у кролів» і працює спочатку у ХВІ, а потім у ХЗВІ асистентом, доцентом. У 1969 році він захистив докторську дисертацію під назвою: «Матеріали по етіопатогенезу, лікуванню і профілактиці шлунково-кишкових захворювань у новонароджених телят». У званні професора його було затверджено у 1972 році.

Під керівництвом і за прямої участі професора В. К. Чернухи на кафедрі була проведена велика робота щодо перебудови навчального процесу й удосконалення викладання курсу паразитології. У навчальний процес запроваджені активні форми навчання, посилена клінічна підготовка студентів, розширені зв'язки із сільськогосподарським виробництвом. Новим в організації навчального процесу під час вивчення курсу паразитології стало впровадження активних форм навчання: читання проблемних та комплексних лекцій, проведення підсумкових занять у формі вирішення виробничих ситуацій,

розробки планів лікувально-профілактичних заходів, а також проведення частини занять на базі навчально-дослідних господарств, м'ясокомбінату, іподрому та зоопарку. Впроваджено блочний метод навчання та контролю знань студентів. Значну роботу провів професор В. К. Чернуха з методичного забезпечення кафедри: розроблені методичні вказівки для кожного лабораторно-практичного заняття, видано методичні рекомендації до виконання курсових і дипломних робіт, з навчальної і виробничої практик, діагностики, лікування та профілактики поширених інвазій сільськогосподарських тварин.

У 1995 році за редакцією професорів В. К. Чернухи та П. Т. Романенка колективом авторів поновлена «Програма з паразитології та інвазійних хвороб сільськогосподарських тварин» для ЗВО і факультетів України за спеціальністю «Ветеринарна медицина». За редакцією професора В. К. Чернухи колективом авторів (В. К. Чернуха, В. Ф. Галат, Ю. Г. Артеменко, В. І. Бирка, В. Я. Пономаренко, В. І. Котляр, А. М. Пономаренко) у 1996 році у видавництві «Урожай» було видано українською мовою перший в Україні підручник для ЗВО «Паразитологія та інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин». За результатами здійснених досліджень В. К. Чернуха опублікував близько 130 наукових праць, серед яких 5 монографій і книжок, 6 довідників. Під його науковим керівництвом було виконано та захищено 2 кандидатські дисертації П. В. Люліним та В. І. Євсюковим.

Крім цього, Володимир Кирилович брав активну участь у громадському житті. Протягом багатьох років він був членом Методичної ради Главку вузів з підвищення кваліфікації, членом Ради з координації наукових досліджень, головою Районного відділення товариства «Знання», лектором і членом методичної ради обласного товариства «Знання», членом спеціалізованої вченої ради з присудження наукових ступенів кандидата й доктора наук.

За військові заслуги під час Другої світової війни В. К. Чернуха нагороджений орденами Червоної Зірки та «Знак пошани», багатьма медалями. За розробку ефективних методів підготовки й підвищення кваліфікації керівних кадрів, фахівців сільського господарства, перепідготовку викладачів вищих і середніх навчальних закладів, за поширення наукових знань неодноразово був нагороджений Почесними грамотами МВССО СРСР, Ради Міністрів і ВЦРПС. У 1991 році за заслуги в галузі вищої освіти Держкомітетом з народної освіти СРСР нагороджений нагрудним знаком «За відмінні успіхи в роботі». Після тривалої хвороби професор В. К. Чернуха помер 20 лютого 2000 року, похований у с.м.т. Мала Данилівка (Лозовеньки).

Вшановуємо пам'ять талановитого вченого, організатора ветеринарної науки та освіти...

ТАЛАНОВИТИЙ ВЧЕНИЙ І ПЕДАГОГ

*Передрук із газети
«Вісті Дергачівщини». - 2021. – 11 червня. – С. 5.*

Володимир Кирилович Чернуха – талановитий вчений і педагог, організатор і методист, доктор ветеринарних наук, професор, проректор Харківського зооветеринарного інституту (1971-1984 роки) народився 17 травня 1934 року в місті Обоянь Курської області в інтелігентній українській родині службовців. Його батьки – уродженці Полтавської області, м. Зіньків, мали педагогічну освіту. Батько Кирило Романович працював вчителем у школі, викладачем, завучем Обоянського педагогічного технікуму, у 1937 році був репресований. Мати Ганна Степанівна – педагог, навчала дітей початкової школи в Обояні. Родина була багатодітна – Володимир у сім'ї був найменшим. Старші два брати Микола та Віктор і дві сестри Олександра і Валентина здобули вищу освіту: Микола Кирилович – ветеринарну, працював завідувачем райветлікарні та райветаптеки; Віктор Кирилович і Валентина Кирилівна – технічну освіту, працювали інженерами дорбудуправління і заводу хімреактивів; Олександра Кирилівна – педагогічну, працювала вчителем середньої школи і викладачем школи тваринництва.

Дитячі та юнацькі роки життя Володимира були непростими. Із 1929 року він навчався в Обоянській середній школі, яку закінчив у 1939 році і цього ж року поступив на 1 курс Харківського ветеринарного інституту, який закінчив лише у 1950 році, отримавши диплом з відзнакою. Навчання було довгим, бо завадила цьому Друга світова війна.

Після закінчення 1 курсу у червні 1940 р. Дзержинським райвійськкоматом м. Харкова його призвали на військову службу в якості рядового стрілецького полку. Потім навчання у військовому училищі, був командиром взводу гаубичного артилерійського, потім мінометного полків, у подальшому командиром батареї у складі Воронежського, Степового фронтів, 1 гвардійської

танкової армії, помічником начальника відділу комплектування кадрів артилерії і начальника штабу 1 Українського та 4 Українського фронтів. Звільняв Польщу, Чехію, дійшов до Берліна. За бойові заслуги відзначений 3 орденами, у тому числі орденом «Вітчизняної війни» 2 ступеня і п'ятьма медалями. Війну закінчив у званні капітана. Під час служби у запасі отримав чергове звання – майор. Із армії демобілізувався у 1946 році.

Його небайдужість і жага до знань повернули до студентського життя і назавжди пов'язали з Харківським ветеринарним, а з 1961 року Харківським зооветеринарним інститутом (ХЗВІ). Навчання давалось йому легко, він поєднував його із суспільно-громадською діяльністю: обирався парторгом курсу, секретарем партійного бюро факультету. Після закінчення інституту (1950 р.) був одним із кращих випускників та отримав пропозицію подальшого навчання в аспірантурі. Подальше навчання продовжив в аспірантурі кафедри патології і терапії незаразних хвороб ХЗВІ. За період навчання в аспірантурі плідно здійснював наукові дослідження за основним напрямком наукової діяльності кафедри – вивчення патогенезу анемій і методів лікування з використанням прижиттєвої пункції кісткового мозку, що завершилось захистом його дисертації (науковий керівник – професор С. І. Смирнов).

Подальша науково-педагогічна та суспільна діяльність доцента В. К. Чернухи поєднувалась із роботою на посаді проректора з підвищення кваліфікації керівних кадрів зооветспеціалістів, викладачів технікумів. Робота вимагала значних зусиль, високої ерудиції і знання справи. Пріоритетним напрямком у роботі вважав наукову і навчально-практичну роботу, працював на перспективі розвитку і вирішення проблем промислового тваринництва. Тривала і наполеглива плідна праця завершилась у 1968 році захистом докторської дисертації.

Непосидючість, наукова активність і широта наукової думки слугували обранню його на посаду проректора з наукової роботи, на якій він працював з 1971 до 1984 року. З 1973 року, будучи проректором з наукової роботи, Володимир Кирилович після обрання за конкурсом очолив кафедру паразитології

і клінічної діагностики, що внесло деякі новації у напрямок наукової роботи колективу кафедри та його учнів. За період його роботи розробляються більш досконалі методи лікування, боротьби і профілактики з ряду паразитарних хвороб тварин. Очолюючи кафедру, він спрямував багатопланову наукову та педагогічну діяльність викладачів кафедри з підготовки кваліфікованих кадрів ветеринарних спеціалістів.

Здійснив значний вклад у розвиток харківської школи ветеринарних паразитологів. Особисто підготував двох учнів – кандидатів ветеринарних наук з напрямку протозоологія, які під його керівництвом успішно захистили дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата ветеринарних наук (Д. І. Гостєв, П. В. Люлін). Результати наукової діяльності професора Чернухи відображені в 130 наукових працях, серед яких 5 монографій, 6 довідників.

Із здобуттям незалежності України за його редакції і колективу авторів-співробітників кафедри паразитології ХЗВІ у 1995 році була створена і затверджена Мінагропромом України програма з паразитології та інвазійних хвороб сільськогосподарських тварин для вузів і факультетів України за спеціальністю «Ветеринарна медицина». В 1996 році за редакцією В. К. Чернухи колективом кафедри за участі професорів інших вузів В. Ф. Галата (НДУ), Ю. Г. Артеменка (БНАУ) випустили для вузів України перший підручник українською мовою «Паразитологія і інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин», яким користуються спеціалісти і до сьогодні.

Володимир Кирилович користувався дуже високим авторитетом серед колективу, йому були притаманні простота і скромність, чесність і доброзичливість, дисциплінованість і вимогливість, порядність і мудрість, ерудиція і життєлюбність – те, що сьогодні називається академічною доброчесністю. У 2000 році, на 79 році життя його серце зупинилося, але світлий образ Володимира Кириловича Чернухи назавжди залишиться у пам'яті колег, співробітників, чисельної кількості його учнів – студентів, кому довелося спілкуватися з цією чудовою людиною.

Петро Люлін, кандидат ветеринарних наук, доцент

ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ПРОФЕСОРА
ВОЛОДИМИРА КИРИЛОВИЧА ЧЕРНУХИ

- 17 травня 1921** Народився у місті Обоянь Курської області у родині службовців
- 1929-1939** Навчання в Обоянській середній школі
- 1939-1940** Студент Харківського ветеринарного інституту (ХВІ)
- 1940-1946** Служба у лавах Радянської армії, участь у Другій світовій війні
- 1946-1950** Навчання у Харківському ветеринарному інституті
- 1950-1953** Аспірант кафедри патології і терапії незаразних хвороб (науковий керівник – професор С. І. Смирнов)
- 1954** Захистив дисертацію на тему «Опыт применения камполона для стимуляции эритропоеза у лошадей и выработки иммунтел у кроликов»;
присуджено науковий ступінь кандидата ветеринарних наук
- 1954-1961** Асистент кафедри патології та терапії внутрішніх незаразних хвороб тварин ХВІ
- 13.09.1961** Присвоєно вчене звання доцента по кафедрі «Патологія і терапія внутрішніх незаразних хвороб тварин» ХЗВІ
- 1961-1966** Доцент кафедри патології та терапії внутрішніх незаразних хвороб тварин ХЗВІ
- 1966-1971** Проректор з підвищення кваліфікації керівних кадрів, зооветспеціалістів, викладачів технікумів
- 1971** Захистив дисертацію на тему «Материалы по этиопатогенезу, лечению и профилактике желудочно-кишечных заболеваний у новорожденных телят»;
присуджено науковий ступінь доктора ветеринарних наук

- 1971-1984** Проректор з наукової роботи ХЗВІ
- 1972** Присвоєно вчене звання професора
- 1971-2000** Завідувач кафедри паразитології і клінічної діагностики ХЗВІ
- 1991** За заслуги у галузі вищої освіти Держкомітетом з народної освіти СРСР нагороджений нагрудним знаком «За відмінні успіхи в роботі».
- 20 лютого 2000** Пішов із життя на 79 році життя, похований у смт Мала Данилівка

Володимир Кирилович брав активну участь у громадському житті:

Був членом Методичної ради Главку вишів з підвищення кваліфікації;
 Членом Ради з координації наукових досліджень;
 Головою Районного відділення товариства «Знання»;
 Лектором і членом методичної ради обласного товариства «Знання»;
 Членом спеціалізованої Вченої ради з присудження наукових ступенів кандидата й доктора наук.

За військові заслуги під час Другої світової війни нагороджений орденами Червоної Зірки, Вітчизняної війни II ступеню та «Знак пошани», багатьма медалями («За перемогу над Німеччиною», «20 років перемоги у Великій Вітчизняній війні»).

За розробку ефективних методів підготовки й підвищення кваліфікації керівних кадрів, фахівців сільського господарства, перепідготовку викладачів вищих і середніх навчальних закладів, за поширення наукових знань неодноразово був нагороджений Почесними грамотами МВССО СРСР, Ради Міністрів і ВЦРПС, адміністрації ХЗВІ, ХДЗВА

**НОВА ПРЕПАРАТИВНА ФОРМА АЛЬБЕНДАЗОЛУ ПРИ
ФАСЦІОЛЬОЗНО-СТРОНГІЛЯТОЗНІЙ ІНВАЗІЇ
ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ**

В. І. Бирка, доцент, В. К. Чернуха, професор, В. Я. Пономаренко, доцент,
П. В. Люлін, канд. вет. наук

Передрук із збірника наукових праць
«Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. –
Харків, 1999. – Вип. 5, ч. 2. – С. 125-127.»

Запропонована державною системою зооветпостачання України для боротьби з гельмінтозами жуйних нова препаративна форма альбендазолу в дозі 10 мг/кг маси великої рогатої худоби д. р. виявилася майже не ефективною у боротьбі з фасціольозом (ЕЕ=5.5 %; ІЕ=83.8 %) при одноразовому застосуванні і малоефективною при дворазовому (ЕЕ=50.0 %; ІЕ=96.4 %). При кишкових стронгілятозах отримано високий лікувальний ефект (ЕЕ=95.1 %; ІЕ=97.3 %), але і цей показник був нижчим за очікуваний. Отримані дані вказують на неприпустимість застосування даної препаративної форми альбендазолу у дозі 10 мг/кг маси тварин навіть при дворазовому застосуванні з метою ліквідації фасціольозу у неблагополучних господарствах.

Ряд препаративних форм альбендазолу, запропонованих закордонними фірмами, а також український альбендазол добре зарекомендували себе у боротьбі з гельмінтозами жуйних, про що свідчать як наші, так і публікації інших авторів. Тому запропонована Харківською обласною системою зооветпостачання порошковидна його форма була зустрінута з зацікавленням, оскільки давала змогу застосовувати препарат природнім шляхом – вільним згодовуванням з концкормом. Препарат містить 10 % д. р. Для боротьби з фасціольозом великої рогатої худоби його рекомендовано застосувати в розрахунку 10 мг/кг маси тварини по д. р.

В грудні 1997 року нами і було застосовано цей препарат при проведенні вимушеної дегельмінтизації великої рогатої худоби при фасціольозно-стронгілятозній інвазії в учгоспі «Прогрес».

Матеріали і методи. Оскільки співробітники кафедри паразитології вже мали достатній досвід застосування препаратів альбендазолу, то без попереднього контролю була спланована і проведена дегельмінтизація неблагополучного поголів'я великої рогатої худоби учгоспу «Прогрес».

Екстенсивність інвазування тварин у Караванській МТФ фасціольозом на цей час склала 51.2 %, у центральному відділку 87.2 %, в цілому по господарству – 68.7 %. Інвазованість стронгілятами була 100 %-ою. Паралельно контролювали і інтенсивність інвазування тварин фасціолами і кишковими стронгілятами. Не

прив'язаному молоднякові препарат випоювали насильницьким шляхом – з водою, а все прив'язане поголів'я дегельмінтизували по відпрацьованій в кафедрі методиці – згодували в суміші з ячмінною дертю. В обох випадках препарат розраховували на 1 кг маси тварин і задавали індивідуально. Поїдання лікувальної суміші тваринами було задовільним і тривало 10-20 хв. Фізіологічний стан тварин при лікуванні не враховували, ускладнень не мали.

Через 20, 30 і 40 діб після застосування препарату провели вибіркоче копроскопічне обстеження тварин з застосуванням стандартизованих методів послідовних змивів на фасціольоз і Фюлеборна – на кишкові стронгілятози. Заключним копроскопічним обстеженням піддавали корів, телиць та телят, які були двічі обстежені названими вище методами до дегельмінтизації. Виключенням з цього правила були телята, утримувані без прив'язі, відбір фекалій від яких проведено без врахування конкретних тварин. Кожний раз копроскопічним контролем було охоплено з 470 тварин 80 або 17 %. При цьому отримані слідуючі результати.

Результати дослідження. При вибіркочому копроскопічному обстеженні у 9 з 80 тварин після застосування порошковидної форми альбендозолу були виявлені поодинокі яйця кишкових стронгілят (ЕЕ=95.0 %; ІЕ=97.3 %). Як бачимо, у досить високій дозі цей препарат не дав очікуваного максимального лікувального ефекту при цій інвазії.

Результати протифасціольозної ефективності застосованого антгельмінтика приводимо у таблиці.

Ефективність нової препаративної форми альбендазолу при фасціольозі великої рогатої худоби

Учгосп «Прогрес»	До і після лікування	Екстенсивність інвазування, %				ЕЕ, %	ІЕ, %
		корови	телиці	телята	В середньому		
Караванська МТФ	До	50	45.5	60	51.2	4.8	82.7
	Після	50	45.5	50	48.7		
Центральний відділок	До	100	85.7	70	87.2	5.9	84.5
	Після	100	75.0	60	82.0		
По учгоспу	До	71.4	68.0	65	68.7	5.5	83.8
	Після	71.4	60.0	55	65.0		

Як бачимо, після лікування 10 %-им кристалічним альбендазолом екстенсивність інвазування різних вікових груп фасціолами в господарстві з 68.7 % знизилась лише до 65 %, а екстенсефективність препарату (ЕЕ) склала

5.5 %, що ніяк не пасує з результатом Ю. Довгія, отриманому при фасціольозі овець (EE=95.7 %).

Між тим, інтенсивність інвазування цього поголів'я фасціолами помітно знизилась, що сприяло покращенню загального стану тварин і підвищенню їх продуктивності. Результати копроскопічного обстеження через 30 і 40 діб не внесли суттєвих коректив в отримані вище дані.

Оскільки такого результату не очікували, то терміново спланували і провели «обмежений» дослід, для якого відібрали 10 корів, що не звільнилися від фасціол, і кожній, у відповідності з її масою тіла задали цей антгельмінтик з розрахунку 10 мг/кг по д. р. Половина корів отримала препарат у суміші з водою, інші – з дертю. Через 20 і 30 діб цю групу корів досліджували копроскопічно. При цьому встановили, що вдруге задана орально досліджувана препаративна форма альбендазолу і з водою і дертю звільнила від фасціол лише половину інвазованих корів (EE=50 %; IE=96.4 %), а застосування її з водою чи дертю значення не мало, але перевагу завжди будемо віддавати згодовуванню лікувальної суміші з годівниці. У «обмеженому» досліді мали справу з низьким ступенем фасціольозної інвазії і в дослідях з іншими препаративними формами альбендазолу досягали максимального ефекту (EE=100 %). В зв'язку з цим виникає підозра, що даний препарат фальсифікований або, ще гірше, просто не якісний.

Висновки і пропозиція.

1. Кристалічний 10 %-ий альбендазол застосований орально в розрахунку 10 мг/кг маси тварини (по д. р.) при одноразовому згодовуванні сприяв суттєвому зниженню інтенсивності інвазування фасціолами великої рогатої худоби і майже не змінив екстенсивності інвазії (EE=5.5 %; IE=83.8 %).
2. Застосований в такій же дозі через 30 діб вдруге цей препарат звільнив від фасціол лише половину інвазованих тварин (EE=50 %; IE=94.4 %), що вказує на непридатність його для оздоровлення неблагополучних господарств від фасціольозу.
3. З метою недопущення потрапляння на внутрішній ринок України недоброякісних антгельмінтиків ветеринарного призначення виникла настійна потреба у створенні державного контролю за їх якістю.

ДО ПИТАННЯ ТЕРАПІЇ І ПРОФІЛАКТИКИ ГІСТОМОНОЗУ ІНДИКІВ В УМОВАХ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

В. К. Чернуха, професор,
Апаре Латтах, ветеринарний лікар, А. М. Піпенко, студентка ХЗВІ

Передрук зі збірника
«Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. –
Харків, 1998. – Вип. 4, т. 2 : Ветеринарні науки. – С. 95-97.»

В статті розглянуто розповсюдження, епізоотологія і клінічний прояв гістомонозу індиків, проведена порівняльна оцінка лікувально-профілактичної дії препаратів, виявлено найбільш ефективні препарати і запропоновано комплекс оздоровчих заходів.

Гістомоноз (тіфлогепатит, ентерогепатит) протозойне захворювання індиків, цесарок, курчат і деяких диких птахів характеризується гнійно-некротичним запаленням сліпих відростків кишечника, поносом, загальним пригніченням і ураженням печінки, збудником якого є гістомонада – *Aistomonas meleagridis*.

По даним вітчизняної і зарубіжної літератури гістомоноз реєструється на усіх континентах, однак найбільш розповсюджений в Європі і Америці, особливо в господарствах зі скупченим утриманням, неповноцінною годівлею та іншими зооветеринарними порушеннями в період вирощування птиці. Зараз на території бувшого СРСР гістомоноз найбільш розповсюджений в середній та південній полосі Російської федерації, а також в інших країнах СНД. По даним доцента В. І. Бирка на Україні гістомоноз переважно має місце в дрібних господарствах з системою вирощування індичат і курчат на підлозі, нерідко проявляється у формі ензоотій і завдає величезних економічних збитків.

У зв'язку з викладеним нами в період з серпня 1995 по серпень 1996 року в умовах дослідного господарства «Борки» вивчалось розповсюдження, особливості епізоотії і клінічного прояву гістомонозу індиків, можливі джерела інвазії, шляхи розповсюдження, фактори передачі, сезонна і вікова динаміка захворювання. Проведена порівняльна оцінка лікувально-профілактичної дії метронідазолу, фуразолідону і нових препаратів німецько-українського підприємства «Бровафарма» - брометраніду-25 і бровафома, розроблені рекомендації по оздоровленню господарства від гістомонозної інвазії.

Для вивчення розповсюдження особливостей епізоотології і клінічного прояву хвороби нами проведено аналіз захворюваності і гибелі птиці по матеріалам ветеринарної звітності за 1992-1994 роки, а також здійснювався розтин птиці що загинула і мікроскопія зіскобів з слизової оболонки сліпих відрізків. Проводили диференціальну діагностику від еймеріозу, тріхомонозу, пуллорозу, туберкульозу і лейкозу.

Для виявлення джерел інвазії звернули увагу на умови утримання, гігієну водопою і годівлі, наявність паразитозів серед дорослого поголів'я і зараженість птиці гетеракідозом для чого проводилось копроскопічне дослідження фекалій на гетеракідоз по методу Фюллеборна.

Як показали дослідження, дослідне господарство «Борки» протягом кількох років стаціонарно неблагополучне по гістомонозу індиків. Захворювання реєструється у формі ензоотичних спалахів в різні сезони року, перебігає хронічно і у частини хворої птиці закінчується летально. Хіміотерапія і хіміопрфілактика проводиться спорадично при виявленні характерних клінічних ознак хвороби і патологоанатомічних змін в печінці, сліпих відростках кишечника. Ензоотичні спалахи гістомонозу в господарстві реєструються поквартально з різною екстенсивністю інвазії, яка коливається в межах 21.08-46.49 %.

Згідно з даними загибелі індичат по сезонам року (1992-1995) нами виявлена закономірність, яка характеризується наростанням екстенсивності інвазії у весняно-літній період, незначним її зниженням восени і мінімальним проявом хвороби зимою, що пов'язано з більш сприятливими умовами зовнішнього середовища у весняно-літній сезон року.

Так у 1992 році у весняний сезон екстенсивність інвазії склала 22.53 %, в літній – 34.42, осінній – 29.78 і зимовий – 8.05 %. Така ж закономірність збереглася і в наступні роки, однак захворюваність і смертність індичат від гістомонозу в ці роки були значно вищою ніж у 1992 році (37.8-47.62 %).

Вікова динаміка хвороби по даним розповсюдження характеризується переважно проявом її у молодняку до 2-3-місячного віку, досягаючи в 1984 році – 48.63 і в 1995 – 51.21 %. Потім з віком екстенсивність інвазії поступово знижується до 4-6 місячного віку до 20.2-26.5 % і у річному віці виявляється в формі паразитозів, складаючи в середньому 5.32-5.65 %.

В неблагополучних по гістомонозу господарствах основним джерелом розповсюдження і передачі інвазії є хворі птахи, які довгий час залишаються паразитозіями. Небезпечно також контактування індичат з птицею зараженою гетеракідозом, бо в яйцях гельмінтів довгий час зберігаються гістомонади. До інших джерел зараження відносять земляних черв'яків, в шлунково-кишковому тракті яких можуть знаходитись як гістомонади, так і яйця гельмінтів, що вміщують гістомонад. Не менш важливим джерелом вважають комах, котрі виконують роль механічних переносників гістомонад.

Виникненню і розповсюдженню гістомонозу в господарствах сприяє неякісна санація приміщень, сумісне утримання різновидової птиці, порушення технології і режиму годівлі.

Для лікування та профілактики хворій птиці застосовують різні хіміопрепарати (енгептин, осарсол, ветдипасфен, гістомон, фуразолідон та інші). Нами проведена порівняльна оцінка екстенсивності метронідазолу, фуразолідону, брометроніду-25 і бровафому (таблиця):

Порівняльна оцінка екстенсефективності хіміопрепаратів

Перелік брудерів	Поголів'я птиці	Екстенсивність інвазії до лікування			Хіміопрепарати	ЕЕ %
		захворіло	загинуло	ЕІ %		
Брудер 7	2600	550	9	21.15	тріхопол	98
Брудер 10	2600	430	6	16.50	фуразолідон	95
Брудер 11	2600	485	8	18.45	брометронід-25	98
Брудер 12	2600	545	5	21.00	бровафом	99

Як показали дослідження найбільш ефективними препаратами виявились метронідазол (тріхопол), бровафом і брометронід-25, екстенсефективність 98-99 %. Смертність індичат в цій групі була незначною. Коефіцієнт летальності коливався в межах 0.09-0.39 %. Екстенсефективність фуразолідону була нижчою і склала 95 %. Крім того серед індиченят, яких лікували фуразолідонем спостерігалась висока смертність. Коефіцієнт летальності 3.14-4.5 %, причому максимальна смертність спостерігалась в літньо-осінній сезон (липень-вересень).

Таким чином, згідно з проведеними дослідженнями можна прийти до висновку, що метронідазол, бровафом і брометронід-25 являються високоефективними препаратами і можуть з успіхом використовуватись для хіміотерапії і хіміопрфілактики гістомонозу індиків.

Немаловажне значення в комплексі оздоровчих заходів разом з хіміопрфілактикою є створення оптимальних умов утримання і годівлі птиці, дотримання вимог ветеринарно-санітарних норм і контроль за благополуччями молодняку в період вирощування.

ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ПУБЛІКАЦІЙ*

Наука являє собою збірку рецентів, що виправдали себе
Поль Валері

1953

1. **Опыт** применения камполона для стимуляции эритропоза у лошадей и выработки иммунтел у кроликов : дис. ... канд. вет. наук / Владимир Константинович Чернуха ; Харьковский ветеринарный институт. – Харьков, 1953. – 391 с.

1954

2. **Опыт** применения камполона для стимуляции эритропоза у лошадей и выработки иммунтел у кроликов : автореф. дис. ... канд. вет. наук / Владимир Константинович Чернуха ; Харьковский ветеринарный институт. – Харьков, 1954. – 12 с.

1958

3. **К вопросу** о влиянии нервной системы на состав костного мозга у кроликов при повторных пункциях / В. К. Чернуха, М. А. Штыленко // Сборник трудов Харьковского ветеринарного института. – Киев, 1958. – Т. 23. – С. 39-45.
4. **Морфологический** состав костно-мозгового пунктата у здоровых кроликов / В. К. Чернуха, М. А. Штыленко // Сборник трудов Харьковского ветеринарного института. – Киев, 1958. – Т. 23. – С. 33-39.

1960

5. **О профилактике** и лечении желудочно-кишечных заболеваний у новорожденных телят : производственные рекомендации для студентов-практикантов и ветеринарных работников / В. К. Чернуха ; Харьковский ветеринарный институт. – Харьков, 1960.

* Матеріали розміщені за роками видань, а в межах року – в алфавітному порядку в такій послідовності: спочатку книги і брошури, за ними статті в збірниках та періодичних виданнях

6. **Влияние** лечебных и повышенных доз фтористого натрия на кроветворную функцию костного мозга у лошади / В. К. Чернуха // Сборник трудов Харьковского ветеринарного института. – Киев, 1960. – Т. 24. – С. 397-406.
7. **Досвід** профілактики і терапії диспепсії телят / В. К. Чернуха // Соціалістичне тваринництво. – 1960. - № 4. – С. 47-50.
8. **К вопросу** о лечении гипопластических и постгеморрагических анемий у лошадей / В. К. Чернуха // Сборник трудов ветеринарного института. – Киев, 1960. – Т. 24. – С. 373-377.

1961

9. **Біохімічні** показатели сыворотки крови при диспепсиях у новорожденных телят / В. К. Чернуха // Вісник сільськогосподарської науки. – 1961. - № 5. – С. 120-121.
10. **Материалы** по этиопатогенезу, лечению и профилактике диспепсий телят / В. К. Чернуха // Пути увеличения производства и снижения себестоимости продуктов животноводства : материалы Всесоюзной межвузовской научной конференции зооветеринарных вузов и факультетов (27-30 ноября 1961 г.). – Харьков, 1961. – С. 223-227.
11. **Фурацилин** – эффективное средство против диспепсии телят и других заболеваний / В. К. Чернуха // Соціалістичне тваринництво. – 1961. - № 5. – С. 52-54.

1962

12. **Лікування** токсичної диспепсії / В. Р. Рухляда, В. К. Чернуха, Н. П. Даниленко // Соціалістичне тваринництво. – 1962. - № 12. – С. 53-55.

1963

13. **Гамма-глобулин** нормальной сыворотки крови крупного рогатого скота как профилактическое средство при диспепсиях у телят / В. К. Чернуха // Материалы докладов Всесоюзной научной конференции, посвященной 90-летию Казанского ветеринарного института. – Казань, 1963. – С. 120-121.
14. **Действие** ультрафиолетового излучения на рост, показатели крови и костномозгового пунктата у свиней / С. И. Смирнов, В. К. Чернуха, В. С. Швецов, О. И. Дубровская // Использование ультрафиолетового облучения в животноводстве / Институт биологической физики АН СССР ; [отв. ред. : Я. А. Росин, М. В. Соколов]. – Москва, 1963. – С. 137-143.
15. **Действие** ультрафиолетовых лучей на рост, показатели крови и костномозгового пунктата у свиней / С. И. Смирнов, В. К. Чернуха, В. С.

Швецов, О. И. Дубровская // Научные труды Харьковского зооветеринарного института. – Киев, 1963. – Т. 1 (25) : Борьба с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 83-92.

16. **Действие** фталазола, синтомицина, биомицина и фурацилина при диспепсиях у телят по данным клинико-биохимического исследования / В. К. Чернуха // Материалы 8-й научной конференции по фармакологии (28-30 января 1963 года) / Московская ветеринарная академия. – Москва, 1963. – С. 132-133.
17. **Динамика** загального білка та білкових фракцій сироватки крові у новонароджених телят при різних формах диспепсії / В. К. Чернуха // Вісник сільськогосподарської науки. – 1963. - № 2. – С. 83-86.
18. **Лечебно-профилактическое** действие фурацилина и гаммаглобулина нормальной сыворотки крупного рогатого скота при диспепсиях у новорожденных телят / В. К. Чернуха // Тезисы докладов пятой Всесоюзной конференции ветеринарных терапевтов и диагностов. – Киев, 1963. – С. 66-69.
19. **Некоторые** стороны механизма действия подсадки тканей селезенки и надпочечника при альвеолярной эмфиземе легких у лошадей / С. И. Смирнов, В. К. Чернуха // Научные труды ветеринарного факультета Харьковского зооветеринарного института. – Киев, 1963. – Т. 1(25) : Борьба с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 97-104.
20. **Роль** фактора кормления в этиологии желудочно-кишечных заболеваний у новорожденных телят / В. К. Чернуха // Научные труды зоотехнического факультета Харьковского зооветеринарного института. – Киев, 1963. – Т. 1(12) : Повышение продуктивности сельскохозяйственных животных. – С. 22-32.

1964

21. **Лечебно-профилактические** мероприятия при диспепсиях у новорожденных телят : производственные рекомендации для студентов-практикантов и зооветеринарных работников / В. К. Чернуха. – Харьков, 1964.
22. **Применение** гамма-глобулина для профилактики и лечения диспепсий у молодняка сельскохозяйственных животных : производственные рекомендации для студентов-практикантов и зооветеринарных работников колхозов и совхозов / В. К. Чернуха. – Харьков, 1964.

23. **Роль** и механизм действия гамма-глобулина нормальной сыворотки крупного рогатого скота при лечении и профилактике диспепсии у новорожденных телят / В. К. Чернуха // Материалы Всесоюзной конференции по болезням молодняка сельскохозяйственных животных и птиц. – Москва, 1964. – С. 136-137.

24. **Хімічні** речовини при жомовій відгодівлі худоби / В. Я. Максаков, А. І. Говор, Я. П. Пустовар, В. К. Чернуха // Тваринництво України. – 1964. - № 11. – С. 7-10.

25. **Эффективность** применения фосфатов аммония и других солей в составе комбикормов при жомовом откорме крупного рогатого скота / В. Я. Максаков, А. И. Говор, Я. П. Пустовар, В. К. Чернуха // Тезисы докладов 3-й республиканской конференции, 27-29 мая 1964 г. / Украинский НИИ физиологии и биохимии сельскохозяйственных животных. – Львов, 1964. – С. 208-210.

1965

26. **Вплив** гамма-глобуліну нормальної сироватки крові великої рогатої худоби на імунобіологічну реактивність організму / В. К. Чернуха // Ветеринарія : республіканський міжвідомчий тематичний науковий збірник. – Київ, 1965. – Вип. 3 : Незаразні хвороби сільськогосподарських тварин. – С. 128-136.

27. **Гіпопротеїнемія** і гіпогамма-глобулінемія як одні з причин шлунково-кишкових захворювань новонароджених телят / В. К. Чернуха // Ветеринарія: республіканський міжвідомчий тематичний науковий збірник. – Київ, 1965. – Вип. 4 : Незаразні хвороби сільськогосподарських тварин. – С. 108-115.

28. **Клинико-патоморфологические** изменения при токсической диспепсии телят / В. К. Чернуха, Я. П. Пустовар // Ветеринария : республиканский межведомственный тематический научный сборник. – Киев, 1965. – Вып. 8 : Незаразные болезни с.-х. животных. – С. 104-112.

29. **Эффективность** применения амидоминеральных смесей при жомовом откорме крупного рогатого скота / В. Я. Максаков, А. И. Говор, Я. П. Пустовар, В. К. Чернуха // Химия в сельском хозяйстве. – 1965. - № 4. – С. 66-71.

1966

30. **Незаразні** хвороби молодняка : навчальний посібник / М. А. Зимогляд, В. К. Чернуха. – Київ : Урожай, 1966. – 184 с.

31. **Влияние** иммунного неспецифического гамма-глобулина на некоторые клинико-гематологические, биохимические и иммунологические показатели организма / В. К. Чернуха // Материалы X научной конференции по фармакологии / Московская ветеринарная академия. – Москва, 1966. – Ч. 1. – С. 27-29.

32. **Влияние** разных кормовых источников фосфора и натрия на ретенцию азота и макроэлементов при жомово-силосном откорме бычков / В. Я. Максаков, Е. А. Усвятцев, С. В. Панова, В. К. Чернуха // Материалы IV Всесоюзной конференции по физиологии и биохимическим основам повышения продуктивности с.-х. животных. – Боровск, 1966. – Кн. 2. – С. 45-47.
33. **Влияние** ультрафиолетовых лучей на иммунобиологическую реактивность организма и показатели крови / В. К. Чернуха // Ветеринария : республиканский межведомственный тематический научный сборник. – Киев, 1966. – Вып. 10 : Проблемы терапии и профилактики незаразных болезней с.-х. животных. – С. 103-108.
34. **Некоторые** показатели биохимического состава сыворотки крови коров и новорожденных телят в хозяйствах благополучных и неблагополучных по диспепсии / В. К. Чернуха // Материалы 22-й научной конференции Львовского зооветеринарного института за 1965 год. – Львов, 1966.
35. **О профилактическом** действии концентрата витамина А и аквитал-хиноина / В. К. Чернуха // Материалы отчетной научной конференции Харьковского зооветеринарного института за 1965 год. – Харьков, 1966. – С. 104-106.

1967

36. **Влияние** гамма-глобулина и гомологичной крови на реактивность организма телят / В. К. Чернуха, Н. А. Зимогляд // Ветеринария : республиканский межведомственный тематический научный сборник. – Киев, 1967. – Вып. 13 : Проблемы терапии и профилактики незаразных болезней с.-х. животных. – С. 10-15.
37. **Изменение** остаточного азота сыворотки крови у клинически здоровых и больных диспепсией телят / В. К. Чернуха // Научные труды Харьковского зооветеринарного института. – Харьков, 1967. – Т. 2(26) : Борьба с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 103-107.
38. **Об эффективности** лечебного действия полимиксина, мицерина, мономицина и гамма-глобулина при диспепсиях у телят / В. К. Чернуха // Научные труды Харьковского зооветеринарного института. – Харьков, 1967. – Т. 2(26) : Борьба с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 107-111.
39. **Об эффективности** лечебно-профилактического действия гамма-глобулина при диспепсиях у новорожденных телят / В. К. Чернуха // Ветеринария : республиканский межведомственный тематический научный сборник. – Киев, 1967. – Вып. 13 : Проблемы терапии и профилактики незаразных болезней с.-х. животных. – С. 3-9.

1968

40. **Матеріали** по етіопатогенезу, ліченню і профілактиці желудочно-кишечних захворювань у новонароджених телят : дис. ... д-ра ветеринарних наук / В. К. Чернуха ; Харківський зооветеринарний інститут. – Харків, 1968. – 770 с.

41. **Динаміка** захворюваності новонароджених телят диспепсією по сезонам року і в залежності від віку коров-матерей / В. К. Чернуха // Научні праці Харківського зооветеринарного інституту. – Харків, 1968. – Т. 3(27) : Боротьба з захворюваннями сільськогосподарських тварин. – С. 32-38.

42. **Об ефективності** лікувально-профілактичного дії неспецифічного гамма-глобуліна при диспепсії у новонароджених / В. К. Чернуха // Профілактика захворювань молодняка сільськогосподарських тварин : матеріали Об'єднаного пленуму ветеринарних секцій Відділення тваринництва ВАСХНІЛ (г. Москва, 1968 г.). – Москва, 1968. – С. 98-100.

43. **Применение** неспецифічного гамма-глобуліна при диспепсіях у новонароджених телят / В. К. Чернуха // Профілактика і лічення захворювань молодняка сільськогосподарських тварин : научні праці ВАСХНІЛ. – Москва, 1968. – С. 134-143.

1969

44. **Матеріали** по етіопатогенезу, ліченню і профілактиці желудочно-кишечних захворювань у новонароджених телят : автореф. дис. ... д-ра ветеринарних наук / В. К. Чернуха ; Харківський зооветеринарний інститут. – Харків, 1969. – 57 с.

1970

45. **Вплив** джерел фосфору, азоту і натрію на використання азоту кормів молодняком при відгодівлі на жомі / В. Я. Максаков, В. К. Чернуха // Вісник сільськогосподарської науки. – 1970. - № 9. – С. 96-99.

1971

46. **Хвороби** сільськогосподарських тварин / [І. І. Лукашов, М. О. Палімпсестов, О. Ф. Носик та ін. ; за ред. І. І. Лукашова]. – 2-ге перероб. вид. – Київ : Урожай, 1971. – 289 с. – (Бібліотека зоотехніка).

Авторами також є : Н. Т. Литвишко, С. І. Смирнов, **В. К. Чернуха**, Д. Д. Логвинов, В. О. Герман, І. О. Калашник.

1973

47. **Влияние** уровня кормления стельных коров на биохимические показатели сыворотки крови и качественный состав молозива в первые дни после отела / В. К. Чернуха // Труды Харьковского сельскохозяйственного института, Харьковского зооветеринарного института. – Харьков, 1973. – Т. 187 : Повышение продуктивности сельскохозяйственных животных. – С. 141-146.
48. **Теоретическое** обоснование применения и лечебно-профилактическая эффективность неспецифического гамма-глобулина при диспепсиях у новорожденных телят / В. К. Чернуха // Труды Харьковского сельскохозяйственного института, Харьковского зооветеринарного института. – Харьков, 1973. – Т. 188 : Меры борьбы с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 3-7.

1974

49. **Незаразні** хвороби молодняка / В. К. Чернуха, М. А. Зимогляд. – Видання 2-ге, перероблене і доповнене. – Київ : Урожай, 1974. – 174 с. – (Бібліотека ветеринарного лікаря).

50. **Комплексная** терапия телят и поросят, больных диспепсией / В. К. Чернуха, В. И. Божко // Труды Харьковского сельскохозяйственного института, Харьковского зооветеринарного института. – Харьков, 1974. – Т. 199 : Меры борьбы с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 3-6.
51. **Лечебно-профилактическое** действие гамма-глобулина, гемостимуляторов и цитрированной крови крупного рогатого скота при диспепсиях у телят / В. К. Чернуха, Г. В. Береговой // Труды Харьковского сельскохозяйственного института, Харьковского зооветеринарного института. – Харьков, 1974. – Т. 199 : Меры борьбы с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 6-11.

1975

52. **Довідник** завідуючого молочнотоварною фермою / [І. В. Росоха, І. А. Бузун, М. Д. Любецький та ін.] ; за ред. І. В. Росохи. – Київ : Урожай, 1975. – 200 с.

Авторами також є : М. Ф. Іванков, Ю. Д. Рубан, П. П. Бердник, С. І. Кравченко, І. Ф. Храбустовський, **В. К. Чернуха**, В. І. Грицаєнко, О. В. Богдановський.

53. **К вопросу** патогенеза кокцидиоза кроликов / В. К. Чернуха, П. Д. Бакшеев, Е. П. Наймытенко [и др.] // Труды Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1975. – Т. 214 : Меры борьбы с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 58-64.

Авторами также являются : В. К. Смолянинов, Г. Е. Гончарук.

54. **О лечебно-профилактическом** действии иммунного гаммаглобулина при диспепсии у телят / В. К. Чернуха, Г. В. Береговой // Труды Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1975. – Т. 214 : Меры борьбы с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 10-12.
55. **Сохранение** и выращивание здорового молодняка – важный резерв повышения продуктивности животноводства / В. К. Чернуха // Труды Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1975. – Т. 213 : Повышение продуктивности сельскохозяйственных животных. – С. 212-217.
56. **Ученые** Харьковского зооветеринарного института – производству / И. Ф. Храбустовский, В. К. Чернуха // Труды Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1975. – Т. 214 : Меры борьбы с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 3-9.

1976

57. **Довідник** ветеринарного лікаря / за ред. В. І. Ротова, В. К. Чернухи ; [сост. В. И. Ротов, И. И. Лукашов, М. Г. Никитин и др.]. – Вид. 2-ге, доп. і перероб. – Київ : Урожай, 1976. – 591 с.

Авторами також є : С. И. Смирнов, **В. К. Чернуха**, И. А. Калашник, И. И. Магда, И. Ф. Храбустовский, Н. Г. Толстова-Парийская, Д. Д. Логвинов, М. Д. Любецкий, В. И. Лебедев, Н. Т. Литвишко, Г. В. Слюсарева, И. И. Паникар, А. Д. Юрко, Н. М. Симоненко, И. И. Воронин, Г. Д. Адамец, А. Г. Осташевский, В. П. Образцов, И. И. Котенко, А. Т. Богаевский, А. Е. Коноваленко, Ф. М. Алексеенко, Е. П. Наймитенко, В. П. Плугатырев.

58. **Справочник** зоотехника / М. Д. Любецкий, Ю. Д. Рубан, И. Ф. Храбустовский [и др.] ; под ред. Ю. Д. Рубана. – Харьков : Прапор, 1976. – 214 с.

Авторами также являются : **В. К. Чернуха**, П. П. Бердник, Н. В. Бублик, В. Н. Землянский, А. Е. Коноваленко, Б. В. Рубан, В. К. Целютин.

59. **К вопросу** о эпизоотологии кокцидиоза, псороптоза и цистицеркоза при поточной технологии промышленного кролиководства / В. К. Чернуха, В. К. Смолянинов // Труды Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1976. – Т. 228 : Меры борьбы с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 40-46.
60. **Научно-исследовательская** работа студентов и ее значение для повышения качества подготовки специалистов сельского хозяйства / И. Ф. Храбустовский, В. К. Чернуха // Труды Харьковского сельскохозяйственного института. –

Харьков, 1976. – Т. 228 : Меры борьбы с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 3-7.

1977

61. **Гиповитаминозы** и авитаминозы сельскохозяйственных животных / В. К. Чернуха. – Киев : Урожай, 1977. – 88 с. – (Библиотека ветеринарного врача).

62. **Молочная** кислота – эффективное средство профилактики кокцидиоза кроликов / В. К. Чернуха, В. К. Смолянинов, В. Ф. Головачев // Труды Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1977. – Т. 238 : Меры борьбы с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 27-32.
63. **О демодекозе** крупного рогатого скота в Харьковской области и опыте борьбы с ним / В. К. Чернуха, В. И. Бырка, В. П. Иванющенко // Труды Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1977. – Т. 238 : Меры борьбы с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 33-37.

1978

64. **Белковая** картина сыворотки крови кур при спонтанной аскаридио-гетеракидозной инвазии и после лечения / В. К. Чернуха, В. И. Бырка, В. И. Михисор, О. В. Широкова // Труды Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1978. – Т. 249 : Меры борьбы с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 70-74.
65. **Опыт** лечения демодекоза собак хлорофосом / В. К. Чернуха, В. В. Гаркавая // Труды Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1978. – Т. 249 : Меры борьбы с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 59-63.
66. **Характеристика**, профилактика и лечение незаразных болезней телят в условиях промышленных комплексов / В. К. Чернуха, Н. Я. Кокович, Л. И. Юрченко // Проблемы диагностики, профилактики и лечения болезней обмена веществ у сельскохозяйственных животных в условиях промышленных комплексов : тезисы докладов Всесоюзной научной конференции. – Воронеж, 1978. – С. 86.

1979

67. **Испытание** эффективности некоторых препаратов при кокцидиозе кроликов / В. К. Чернуха, В. К. Смолянинов, Д. Д. Логвинов // Труды Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1979. – Т. 261 : Меры борьбы с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 64-67.

68. **Об эффективности** лечебного действия пиперазина и тетрализол при параскаридозе лошадей / В. К. Чернуха, В. В. Гаркавая, Р. А. Мерзленко // Труды Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1979. – Т. 261 : Меры борьбы с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 59-62.

1980

69. **Характеристика**, профилактика и лечение незаразных болезней телят в условиях промышленных комплексов / В. К. Чернуха, Л. И. Юрченко // Труды Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1980. – Т. 269 : Меры борьбы с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 6.

1981

70. **Зоогієна** і профілактика захворювань сільськогосподарських тварин / [І. Ф. Храбустовський, В. К. Чернуха, І. О. Калашник та ін.] ; за ред. І. Ф. Храбустовського, В. К. Чернухи. – Київ : Урожай, 1981. – 223 с. – (Бібліотека зоотехніка).

Авторами також є : Д. Д. Логвинов, І. І. Панікар, С. І. Смирнов, Г. В. Слюсарєва.

71. **Опыт** лечения и профилактики гистомоноза индеек / В. К. Чернуха, В. В. Гаркавая, Н. А. Остапенко // Труды Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1981. – Т. 279 : Меры борьбы с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 3-5.

72. **Предрасполагающие** и причинные факторы возникновения и распространения заболеваний телят и пути их профилактики / В. К. Чернуха, Н. Я. Кокович, Л. И. Юрченко, И. И. Белоконов // Профилактика болезней молодняка на животноводческих комплексах : тезисы докладов Всесоюзной научно-производственной конференции, 28-30 октября 1981 г. – Воронеж, 1981. – С. 118-119.

1982

73. **Некоторые** показатели обмена веществ и естественной резистентности телят в период выращивания в промышленных комплексах и пути повышения устойчивости к заболеваниям / В. К. Чернуха, Н. Я. Кокович, Л. И. Юрченко, И. И. Белоконов // Повышение продуктивности и борьба с болезнями крупного рогатого скота в условиях промышленного животноводства : тезисы докладов Всесоюзной научно-производственной конференции. – Львов, 1982. – С. 5-6.

1983

74. **Основные** нормативы производственных затрат на гектар посева сельскохозяйственных культур и голову скота по видам в хозяйствах Харьковской области / В. С. Цыбулько, А. И. Батарчук, Ю. В. Буденный [и др.], отв. за вып. Б. В. Мироненко, П. А. Денчик ; Харьковское областное агропромышленное объединение. – Харьков, 1983. – 123 с.

Авторами также являются : Н. И. Гончарова, В. А. Омельченко, Т. И. Зозуля, В. Т. Серков, А. К. Кононыкин, Н. Д. Дьяконов, А. Ф. Жабин, В. И. Емельянов, Н. А. Фатьянова, В. В. Сергеева, С. И. Пшеничная, Л. С. Куютина, Н. П. Васильев, Н. Д. Хомич, В. А. Матушкин, А. И. Белоус, Г. А. Тимошенко, В. И. Шиян, В. Д. Савченко, Н. Ф. Соловьев, Г. Л. Бондаренко, А. С. Болотских, А. П. Цупикова, К. К. Плешков, Н. И. Баранов, А. А. Павлюченко, А. И. Плохих, А. И. Ящук, Т. В. Надвиренко, Д. И. Логвиненко, А. Н. Гончаров, М. И. Гайдай, Л. В. Лебедев, А. П. Дрыга, В. А. Волосожар, Э. К. Кравцов, З. А. Полодян, Е. З. Петруша, В. Н. Кандыба, И. А. Мирошник, В. Г. Рыжков, **В. К. Чернуха**, А. И. Сокол, Н. В. Бублик, И. Н. Домашенко, О. Ф. Деревянко, А. В. Шомин, А. Г. Стрельченко, Б. В. Мироненко, М. Н. Конончук, В. М. Парамвина, П. А. Денчик, А. М. Гадяцкий, В. И. Кожевник, В. К. Городецкий, Г. П. Лелюк, Е. В. Антипов, О. В. Кобос, А. П. Киян, Л. М. Шевченко, В. С. Руденко, В. С. Приживара, А. Ф. Удовиченко, В. В. Шефель, А. П. Саранча, В. А. Галкин, Е. В. Пампур, И. Я. Стасюк, И. С. Кошеватский, В. И. Ковтун, Г. В. Белова, А. Н. Букреев.

75. **Технологические** карты выращивания сельскохозяйственных культур и видов скота в хозяйствах Харьковской области / В. К. Чернуха, Б. В. Мироненко, П. А. Денчик ; Харьковское областное агропромышленное объединение. – Харьков, 1983.

76. **Об эффективности** лечебного действия аэрозоля циадрина при саркоптозе свиней / В. К. Чернуха, А. Я. Гордиенко // Ветеринарные проблемы промышленного свиноводства : тезисы докладов конференции (г. Киев, 18-20 октября 1983 г.). – Киев, 1983. – С. 165-166.

77. **Проблемы** выращивания здорового молодняка в условиях промышленного скотоводства / В. К. Чернуха, Н. Я. Кокович, И. И. Белоконов // Труды Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1983. – Т. 296 : Совершенствование мер борьбы с болезнями мелкого и крупного рогатого скота. – С. 3-7.

1984

78. **Творча** співдружність / В. К. Чернуха // Ленінський шлях. – 1984. – 12 травня.

79. **Фасциолез** крупного рогатого скота и его профилактика в условиях промышленных комплексов / В. К. Чернуха, В. П. Ревуцкий // Труды Харьковского сельскохозяйственного института. – Харьков, 1984. – Т. 305 : Совершенствование мер борьбы с болезнями сельскохозяйственных животных. – С. 37-43.

1986

80. **Показатели** Т- и В-лимфоцитов крови поросят при кишечных гельминтозах / В. К. Чернуха, А. А. Гапич // Материалы 10-й конференции Украинского общества паразитологов, Одесса, 1986 г. – Киев, 1986. – Ч. 2. – С. 323.

1987

81. **Методические** указания по выполнению дипломных работ по паразитологии / В. К. Чернуха. - Харьков : РИО ХЗВИ, 1987.
82. **Методические** указания по выполнению программы производственной практики по паразитологии, лечению и профилактике основных инвазионных болезней сельскохозяйственных животных / В. К. Чернуха, В. И. Бырка. – Харьков : РИО ХЗВИ, 1987. - 18 с.
83. **Справочник** по болезням жвачных / под ред. В. К. Чернухи ; [В. К. Чернуха, Е. В. Андреев, И. И. Белоконов и др.]. – Киев : Урожай, 1987. – 348 с. – (Литература для кабинета ветеринарного специалиста).

Авторами также являются : Г. В. Дунаев, И. А. Калашник, Ю. Я. Кассич, Д. Д. Логвинов, И. И. Магда, А. Ф. Русинов, С. И. Смирнов, А. Ф. Бабкин, В. И. Бырка, И. И. Воронин, С. К. Горбатенко, А. А. Заволока, Л. Д. Зайцева, Б. А. Лихтман, Е. П. Наймытенко, А. Я. Пустовар, В. П. Плугатырев, Е. Н. Пономаренко, А. Ф. Руденко, В. К. Смолянинов, А. Т. Шиков, И. М. Щетинский, Л. И. Юрченко, А. А. Цупило.

84. **Некоторые** вопросы эпизоотологии кокцидиоза свиней / В. К. Чернуха, Д. И. Гостев // Материалы Всесоюзного съезда протозоологов. – Ленинград, 1987.

1988

85. **Методические** рекомендации по диагностике, лечению и профилактике кокцидиоза свиней / В. К. Чернуха, Д. И. Гостев. - Харьков : РИО ХЗВИ, 1988.
86. **Наставление** по применению тимозина (гомогената тимуса) при кокцидиозе свиней : методические указания / В. К. Чернуха. – Харьков : РИО ХЗВИ, 1988.
87. **Наука** – производству [Комплект из 35 листовок] : из опыта внедрения научных разработок Харьковского зооветеринарного института. – Харьков :

Облполиграфиздат, 1988. – (Меры борьбы с мухами / В. К. Чернуха, В. И. Котляр, Г. А. Веселкин. - 2 с.).

88. **Влияние** тимозина на некоторые показатели естественной резистентности поросят / В. К. Чернуха, В. И. Евсюков // Селекция сельскохозяйственных животных на устойчивость к болезням и повышение резистентности в условиях промышленной технологии : тезисы Всесоюзной научной конференции / Всероссийский НИИ племенного дела. – Москва, 1988. – Вып. 8(4). - С. 118.

1989

89. **Влияние** тимозина на некоторые показатели естественной резистентности и течение эймериоза у поросят / В. К. Чернуха, В. И. Евсюков // Интенсификация сельскохозяйственного производства в условиях радикальной экономической реформы : тезисы докладов Всесоюзной научно-практической конференции / Сумской филиал Харьков. с.-х. ин-та. – Сумы, 1989. – С. 294-295.

90. **Распространение**, особенности эпизоотологии, сезонная и возрастная динамика эймериоза свиней в спецхозах и комплексах Лесостепи УССР / В. К. Чернуха, Д. И. Гостев // Диагностика, лечение, профилактика паразитарных заболеваний сельскохозяйственных животных : межвузовский сборник научных трудов / Ставропольский с.-х. ин-т. – Ставрополь, 1989. – С. 33-42.

1990

91. **Ассоциации** желудочно-кишечных нематод и их влияние на количественные показатели Т- и В-лимфоцитов поросят / В. К. Чернуха, А. А. Гапич // Совершенствование мер борьбы и профилактики болезней сельскохозяйственных животных : межвузовский сборник научных трудов / Харьковский с.-х. ин-т. – Харьков, 1990. – С. 77-83.

1991

92. **Методические** рекомендации по диагностике, лечению и профилактике эймериоза индеек / В. К. Чернуха, П. В. Люлин ; Харьковский зоовет. ин-т., кафедра паразитологии и клинической диагностики. – Харьков : РИО ХЗВИ, 1991.

93. **Методические** указания по выполнению курсовой работы по паразитологии и инвазионным болезням сельскохозяйственных животных для студентов 5 курса факультета заочного образования ветеринарного отделения / В. К. Чернуха, В. И. Бырка ; Харьковский зоовет. ин-т., кафедра паразитологии и клинической диагностики. – Харьков : РИО ХЗВИ, 1991. – 16 с.

94. *Методические* указания по выполнению курсовой работы по паразитологии и инвазионным болезням сельскохозяйственных животных для студентов 4 курса ветеринарного факультета / В. К. Чернуха ; Харьковский зоовет. ин-т., кафедра паразитологии и клинической диагностики. – Харьков : РИО ХЗВИ, 1991. – 14 с.

95. *Научные* разработки по вопросам животноводства и ветеринарии / Харьков. зоовет. ин-т ; [составители : М. Е. Павлов, С. Б. Передера, Г. М. Комардин и др.]. – Харьков, 1991. – 38 с.

Авторами также : В. Я. Максаков, С. Н. Тищенко, В. И. Грицаенко, А. А. Задорожный, П. П. Черпак, Л. П. Белоусова, Б. В. Рубан, В. Ф. Товстик, Ю. Д. Рубан, Н. П. Петрушко, Н. А. Мусиенко, Н. Н. Куш, С. Б. Данилов, В. С. Патров, М. Д. Любецкий, О. Ф. Деревянко, В. А. Сухарлев, В. К. Смолянинов, А. Ф. Руденко, Н. И. Чумак, В. Я. Пономаренко, Н. Я. Кокович, В. И. Божко, **В. К. Чернуха**, И. М. Щетинский, В. М. Апатенко, И. И. Белоконов, И. А. Калашник, Л. И. Юрченко, Н. В. Черный, Б. Я. Передера, А. А. Заволока, В. И. Котляр, Д. Д. Логвинов, О. Б. Бондаренко, В. П. Бакшеев, И. А. Бузун, Б. Д. Голованов.

96. *Харьковский* зооветеринарный институт : 140 лет со дня основания / [сост. : В. М. Апатенко, Д. И. Барановский, Т. С. Бондарева и др.]. – Харьков : РИО ХЗВИ, 1991. – 145 с.

Авторами также являются : Е. П. Волков, В. И. Воронянский, В. И. Герасимов, В. А. Дерюга, А. М. Добрицкий, А. А. Заволока, М. М. Иванченко, И. А. Калашник, Т. М. Калмыкова, Н. И. Карташов, В. В. Ким, В. А. Кибенко, В. Ф. Копицкий, Д. Д. Логвинов, А. Я. Лысенко, М. Д. Любецкий, И. И. Магда, В. А. Лемишевский, Л. А. Марченко, Н. И. Машкин, В. П. Образцов, Р. А. Огуль, М. Е. Павлов, С. Б. Передера, М. Е. Пилипенко, Е. Н. Пономаренко, И. М. Попов, Ю. Ф. Прохвятилов, И. В. Россоха, Ю. Д. Рубан, Б. В. Рубан, А. И. Сокол, **В. К. Чернуха**, Н. В. Черный, И. М. Щетинский, К. Д. Югай, Л. И. Юрченко, В. И. Ярошенко.

97. *Видовой* состав возбудителей и совершенствование мер борьбы с эймериозом индеек / В. К. Чернуха, П. В. Люлин // Интенсификация птицеводства : межвузовский сборник научных трудов / Харьковский с.-х. ин-т ; Харьковский зоовет. ин-т. – Харьков, 1991. – С. 62-69.

98. *К вопросу* иммунопрофилактики эймериоза индеек / В. К. Чернуха, П. В. Люлин // Повышение продуктивности сельскохозяйственных животных и совершенствование мер борьбы с болезнями в условиях интенсивного ведения животноводства и создания фермерских хозяйств : тезисы докладов на Всесоюзной научной конференции, посвященной 140-летию Харьковского

зоовет. института, 17-22 сентября 1991 г. / Харьков. гос. аграрный ун-т. – Харьков, 1991. – С. 169.

99. **Методологические** аспекты преподавания основ паразитоценологии в курсе общей и частной паразитоценологии / В. К. Чернуха, В. Я. Пономаренко, В. И. Бырка [и др.] // Тезисы докладов 3-го Всесоюзного съезда паразитоценологов, Киев, декабрь 1991 г. – Киев, 1991. – С. 175.

100. **Паразито-хозяйственные** отношения и их значение в профилактике кокцидиоза свиней / В. И. Евсюков, В. К. Чернуха // Повышение продуктивности сельскохозяйственных животных и совершенствование мер борьбы с болезнями в условиях интенсивного ведения животноводства и создания фермерских хозяйств : тезисы докладов на Всесоюзной научной конференции, посвященной 140-летию Харьковского зоовет. института, 17-22 сентября 1991 г. / Харьков. гос. аграрный ун-т. – Харьков, 1991. – С. 156.

1992

101. **Болезни** лошадей : справочник / под ред. И. А. Калашника ; [И. А. Калашник, С. К. Горбатенко, А. А. Заволока и др.]. – Киев : Урожай, 1992. – 252 с.

Авторами также являются : Л. Д. Зайцева, Б. А. Лихтман, Д. Д. Логвинов, И. И. Магда, Б. А. Мамчур, Г. А. Недосекин, Б. Я. Передера, А. Ф. Русинов, А. Ф. Руденко, С. И. Смирнов, В. К. Смолянинов, **В. К. Чернуха**, Л. И. Юрченко.

1993

102. **Ассоциация** кишечных стронгилят крупного рогатого скота в хозяйствах левобережной Украины и эффективность некоторых антгельминтиков при них / В. К. Чернуха, В. И. Котляр // Научные и прикладные проблемы паразитоценологии. – Киев ; Харьков ; Луганск, 1993. – С. 116.

103. **Методологические** основы преподавания ветеринарной паразитологии в вузе / В. К. Чернуха, В. Я. Пономаренко, В. И. Бырка // Тезисы докладов XI конференции Украинского республиканского научного общества паразитологов. – Киев, 1993. – С. 172.

104. **Экстенсэфективность** ивомека, панакура и мебенвет-гранулята при диктиокаулезе крупного рогатого скота / В. К. Чернуха, В. И. Котляр // Тезисы докладов XI конференции Украинского республиканского научного общества паразитологов. – Киев, 1993. – С. 70-71.

1994

105. **Влияние** эймериозной инвазии на клинико-физиологический статус поросят / В. К. Чернуха, В. И. Евсюков // Зоологическая наука и современные проблемы

зоотехнии и ветеринарной медицины : материалы международной научно-практической конференции, посвященной 90-летию со дня рождения Лукина Е. И. / Харьковский зооветеринарный институт. – Харьков, 1994. – С. 52-53.

106. **Кишкові** гельмінтози індиків і їх розповсюдження в спеціалізованих птахофабриках і фермах Лівобережної України / В. К. Чернуха, П. В. Люлін // Проблеми підвищення продуктивності тварин та ефективність їх лікування : тези доповідей республіканської науково-практичної конференції, 19-21 квітня 1994 р., м. Дніпропетровськ. – Дніпропетровськ, 1994. – С. 126.

1995

107. **Влияние** гамма-излучения на иммуногенные и вирулентные свойства ооцист кокцидий / В. К. Чернуха, И. М. Щетинский, П. В. Люлин // Информационный бюллетень 1994 Института экспериментальной клинической ветеринарной медицины УААН. – Харьков, 1995. – С. 217-218.
108. **Динамика** формирования паразитоценозов кишечника поросят в свиноводческих хозяйствах различного типа / В. К. Чернуха, Д. И. Гостев // Основоположник зоотехнической науки П. Н. Кулешов и перспективы развития специальностей по зоотехнии и ветеринарии : материалы международной научно-практической конференции, посвященной 140-летию со дня рождения проф. Кулешова П. Н. / Харьковский зооветеринарный институт. – Харьков, 1995. – С. 100.
109. **Желудочно-кишечные** паразитозы свиней и особенности их течения в условиях свиноводческих хозяйств Харьковской области / В. К. Чернуха, В. И. Бырка В. И. Котляр [и др.] // Генофонд пород животных и методы его использования : материалы международной научно-практической конференции, посвященной 110-летию со дня рождения Потемкина Н. Д. / Харьковский зооветеринарный институт. – Харьков, 1995. – С. 97.

Авторами также являются : В. Я. Пономаренко, П. В. Люлин.

110. **К вопросу** эпизоотологии ассоциативных кишечных инвазий у свиней в хозяйствах Лесостепи Украины / В. К. Чернуха, Д. И. Гостев // Материалы IV съезда паразитоценологов Украины, 4-7 октября, 1995 г. – Харьков, 1995. – С. 159-160.
111. **Клинико-гематологические**, биохимические и иммунологические аспекты паразито-хозяйственных отношений при эймериозе свиней / В. К. Чернуха, В. И. Евсюков // Информационный бюллетень 1994 Института экспериментальной клинической ветеринарной медицины УААН. – Харьков, 1995. – С. 231.
112. **Паразитофауна** крупного рогатого скота в хозяйствах Лесостепной зоны Украины и пути оздоровления животных от паразитов / В. И. Котляр, В. К.

Чернуха // Информационный бюллетень 1994 Института экспериментальной клинической ветеринарной медицины УААН. – Харьков, 1995. – С. 213.

1996

113. **Паразитологія** та інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин : підручник для вищих навчальних закладів / В. К. Чернуха, Ю. Г. Артеменко, В. Ф. Галат [та ін.] ; за ред. В. К. Чернухи. – Київ : Урожай, 1996. – 448 с.

Авторами також є : В. І. Бирка, В. І. Котляр, В. Я. Пономаренко, А. М. Пономаренко.

114. **Вивчення** епізоотичної ситуації, імунного статусу та заходів профілактики захворювань в умовах інтенсивного тваринництва / В. М. Апатенко, В. К. Чернуха, А. А. Заволока [та ін.] // Проблеми зоотехнії і ветеринарії та шляхи їх вирішення в сучасних умовах : матеріали звітних наукових конференцій інституту за результатами досліджень в 1992 і 1993 роках. – Харків, 1996. – Вип. 1 (25). - С. 4-5.

Авторами також є : І. І. Белоконов, В. К. Смолянiнов, О. Ф. Руденко, М. М. Савенко, В. І. Бирка, В. І. Котляр.

115. **Досвід** лікування масових кератокон'юнктивітів великої рогатої худоби / В. І. Котляр, В. К. Чернуха, М. І. Демченко, І. Я. Шляхов // Проблеми зоотехнії і ветеринарії та шляхи їх вирішення в сучасних умовах : матеріали звітних наукових конференцій інституту за результатами досліджень в 1992 і 1993 роках. – Харків, 1996. – Вип. 1 (25). - С. 31-32.

116. **Ефективність** деяких антгельмінтиків при лікуванні великої рогатої худоби, ураженої стронгілятозами / В. К. Чернуха, В. І. Котляр // Проблеми зоотехнії і ветеринарії та шляхи їх вирішення в сучасних умовах : матеріали звітних наукових конференцій інституту за результатами досліджень в 1992 і 1993 роках. – Харків, 1996. – Вип. 1 (25). - С. 49-50.

117. **Морфологічна** оцінка імунної відповіді при еймеріозі індичат і після імунізації культурою ооцист, опроміненою гама-променями / П. В. Люлін, І. М. Щетинський, В. К. Чернуха // Актуальні питання ветеринарної патології : матеріали Першої всеукраїнської науково-виробничої конференції ветеринарних патологів, 13-15 листопада 1996 р. – Київ, 1996. – Ч. 1. - С. 166-167.

118. **Особенности** эпизоотологии кишечных стронгилятозов крупного рогатого скота в хозяйствах северо-востока Украины, их лечение и профилактика / В. К. Чернуха, Мамаду Джум // Корифей зоотехнической науки М. Ф. Иванов и перспективы развития специальностей по зоотехнии и ветеринарии :

материалы международной научно-практической конференции, посвященной 125-летию со дня рождения академика Иванова М. Ф. – Харьков, 1996. – С. 96.

119. **Паразитофауна** великої рогатої худоби в господарствах Лісостепової зони України та шляхи оздоровлення тварин від паразитозів / В. К. Чернуха, В. І. Котляр // Проблеми зоотехнії і ветеринарії та шляхи їх вирішення в сучасних умовах : матеріали звітних наукових конференцій інституту за результатами досліджень в 1992 і 1993 роках. – Харків, 1996. – Вип. 1 (25). - С. 97-98.

1997

120. **Методические** рекомендации по диагностике, профилактике и лечению основных инвазионных болезней пчел для студентов факультета ветеринарной медицины и слушателей курсов повышения квалификации / сост. : Е. В. Руденко, И. Г. Маслий, С. Н. Немкова [и др.] ; Ин-т экспериментальной и клинической вет. медицины, Харьков. зоовет. ин-т. – Харьков, 1997. – 19 с.

Авторами также являются : В. К. Чернуха, А. Н. Пономаренко.

121. **Методические** рекомендации по диагностике, профилактике и лечению основных инвазионных болезней рыб для студентов факультета ветеринарной медицины и слушателей курсов повышения квалификации / сост. : В. К. Чернуха, А. Н. Пономаренко ; Харьков. зоовет. ин-т. – Харьков, 1997. – 34 с.

122. **Методичні** рекомендації з діагностики, профілактики та лікування основних інвазійних захворювань бджіл для студентів факультету ветеринарної медицини та слухачів курсів підвищення кваліфікації / укл. : А. М. Пономаренко, В. Я. Пономаренко, В. К. Чернуха [та ін.] ; Харків. зоовет. ін-т. – Харків, 1997. – 15 с.

Авторами також є : П. В. Люлін, Є. В. Руденко.

123. **Ассоциативные** кишечные нематодозы лошадей, лечение и профилактика / В. К. Чернуха, Махамету Сигнате // Проблемы и перспективы паразитологии : материалы V межсъездовской конференции паразитологов Украины, 29-30 октября 1997 г. – Харьков ; Луганск, 1997. – С. 172-173.

124. **Некоторые** вопросы патогенеза эймериоза поросят / В. К. Чернуха, В. И. Евсюков // Екологія та проблеми зооінженерії і ветеринарної медицини : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 160-річчю з дня народження видатного еколога О. А. Колесова. – Харків, 1997. – С. 102-103.

125. **Некоторые** показатели иммунитета при паразитоценозе у поросят / В. К. Чернуха, В. И. Евсюков // Проблемы и перспективы паразитологии : материалы V межсъездовской конференции паразитологов Украины, 29-30 октября 1997 г. – Харьков ; Луганск, 1997. – С. 171-172.

1998

126. **До питання** терапії і профілактики гістомонозу індиків в умовах промислового виробництва / В. К. Чернуха, Аатгах Апаре, А. М. Піпенко // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківського зооветеринарного інституту. – Харків, 1998. – Вип. 4(28), т. 2. – С. 95-97.

1999

127. **Биологически** активные препараты и их значение в комплексной терапии и профилактике паразитов сельскохозяйственных животных / В. К. Чернуха // Теорія і практика сучасної селекції тварин : матеріали конференції, присвяченої 130-річчю виходу у світ монографії Чарлза Дарвіна «Мінливість тварин і рослин під впливом одомашнення», 22-23 вересня 1998 р. / Харківський зооветеринарний інститут, Інститут тваринництва УААН. – Харків, 1999. – Ч. 3. – С. 11-13.

128. **Нова** препаративна форма альбендазолу при фасціольозно-стронгілятозній інвазії великої рогатої худоби / В. І. Бирка, В. К. Чернуха, В. Я. Пономаренко, П. В. Люлін // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківського зооветеринарного інституту. – Харків, 1999. – Вип. 5(29), т. 2 : Ветеринарні науки. – С. 125-127.

2000

129. **Робоча** програма та методичні вказівки виробничої лікарської практики студентів 5(4) курсу факультету ветеринарної медицини з спеціальності 7.130501 «Ветеринарна медицина» (термін навчання 4 і 5 років) / [склали : А. А. Заволока, В. К. Чернуха, В. А. Пасічник та ін.]. – Харків : ХЗВІ, 2000. – 18 с.

Авторами також є : В. І. Герасімов, М. І. Чумак, Л. І. Юрченко, Д. С. Гришко, В. К. Смолянінов, М. М. Савенко, В. Г. Прудніков, І. М. Щетинський, О. В. Богдановський, І. М. Іванченко, О. С. Яковлєв, О. В. Митрофанов, В. Я. Пономаренко, В. І. Котляр, А. М. Пономаренко, П. В. Люлін, В. І. Бирка, В. С. Гонтаренко, Н. А. Югай, А. М. Труш, О. М. Рева, І. О. Жукова, І. І. Воронін, Є. М. Пономаренко, Д. В. Сарбаш, А. А. Тертишний, Л. В. Гончарова, Л. М. Нікітін, М. П. Петрушко, М. М. Іванченко, В. А. Кочмарський, Г. Б. Герус, М. О. Дегтярьов, С. А. Мусатов, А. А. Заволока, Л. І. Васильєва, О. А. Цупило, Л. М. Дребот, О. Л. Юрченко, М. М. Бондаревський, О. С. Котляр.

130. **Робоча** програма та методичні вказівки навчально-клінічної практики студентів 3 курсу факультету ветеринарної медицини з спеціальності 7.130501 «Ветеринарна медицина» (строк навчання 4 роки) / склали : [В. К. Чернуха, А. А. Заволока, В. М. Апатенко та ін.]. – Харків : ХЗВІ, 2000. – 13 с.

Авторами також є : В. А. Пасічник, В. І. Герасімов, Д. С. Гришко, Л. І. Юрченко, М. І. Чумак, В. Г. Прудніков, М. М. Савенко, І. М. Щетинський, В. К. Смолянінов, І. М. Іванченко, О. С. Яковлев, О. В. Митрофанов, В. Я. Пономаренко, В. І. Котляр, А. М. Пономаренко, П. В. Люлін, В. І. Бирка, В. С. Гонтаренко, Н. А. Югай, А. М. Труш, О. М. Рева, І. О. Жукова, Д. В. Сарбаш, І. І. Білоконов, М. П. Петрушко, В. А. Кочмарський, Г. Б. Герус, М. О. Дегтярьов, М. М. Іванченко, А. А. Заволока, Л. І. Васильєва, О. А. Цупило, М. М. Бондаревський, О. С. Котляр, Л. М. Дребот, О. Л. Юрченко, С. Г. Матковська.

131. **Робоча** програма та методичні вказівки навчально-клінічної практики студентів 4 курсу факультету ветеринарної медицини з спеціальності 7.130501 «Ветеринарна медицина» (строк навчання 5 років) / [склали : А. А. Заволока, В. К. Чернуха, В. А. Пасічник та ін.]. – Харків : ХЗВІ, 2000. – 12 с.

Авторами також є : В. І. Герасімов, Д. С. Гришко, Л. І. Юрченко, М. І. Чумак, В. Г. Прудніков, М. М. Савенко, І. М. Щетинський, В. К. Смолянінов, І. М. Іванченко, О. С. Яковлев, О. В. Митрофанов, В. Я. Пономаренко, В. І. Котляр, А. М. Пономаренко, П. В. Люлін, В. І. Бирка, В. С. Гонтаренко, Н. А. Югай, А. М. Труш, О. М. Рева, І. О. Жукова, І. І. Воронін, Є. М. Пономаренко, Д. В. Сарбаш, М. П. Петрушко, В. А. Кочмарський, Г. Б. Герус, М. О. Дегтярьов, М. М. Іванченко, А. А. Заволока, Л. І. Васильєва, О. А. Цупило, М. М. Бондаревський, О. С. Котляр.

ВИДАННЯ РЕЦЕНЗОВАНІ В. К. ЧЕРНУХОЮ

132. **Внутренние** незаразные болезни сельскохозяйственных животных : методические указания по методике преподавания дисциплины / сост. : М. Е. Павлов, Н. И. Чумак, А. С. Яковлев [и др.]. ; рец. В. К. Чернуха. – Харьков : РИО ХЗВІ, 1987. – 156 с.

Авторами также являются : Л. И. Васильева, А. В. Митрофанов, Д. М. Жидков.

133. **Тропические** болезни животных : учебное пособие для иностранных студентов сельскохозяйственных высших учебных заведений / А. А. Конопаткин, А. В. Степанов, Т. И. Забалуев [и др.] ; под ред. А. А. Конопаткина ; рецензенты : В. К. Чернуха, Е. П. Наймытенко, М. Е. Павлов [и др.]. - Москва : Агропромиздат, 1990. – 400 с.

134. **Використання** носового, піхвового секретів та сльози для діагностики інфекційного ринотрахеїту- пустульозного вильвовагініту за допомогою РНГА та РНБА : методичні рекомендації / С. Г. Матковська, В. М. Апатенко. – Харків : РВВ ХЗВІ, 1999. – 11 с.

НАУКОВА ШКОЛА ДОКТОРА ВЕТЕРИНАРНИХ НАУК
В. К. ЧЕРНУХИ

*Дисертації виконані під керівництвом Володимира Кириловича
на здобуття наукового ступеня
кандидата ветеринарних наук*

1. **Гостев Д. И.** Эпизоотология, терапия и химиопрофилактика кокцидиоза свиней в хозяйствах Украины : дис. ... канд. вет. наук : 03.00.19 – паразитология / Дмитрий Иванович Гостев ; Московская ветеринарная академия. – Москва, 1992.
2. **Люлін П. В.** Розповсюдження, видовий склад збудників та удосконалення заходів боротьби з еймеріозом індиків в спеціалізованих господарствах і фермах України : : дис. ... канд. вет. наук : 03.00.19 – паразитология / Петро Володимирович Люлін ; Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини. – Харків, 1994.

ПУБЛІКАЦІЇ ПРО ЖИТТЯ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ
ПРОФЕСОРА В. К. ЧЕРНУХИ

1. Рубан Ю. Д. Поздравляем защитников Родины с праздником Победы / Ю. Д. Рубан // Животноводство. – 1972. - № 5. – С. 32.
2. Бирка В. І. Кафедра паразитології / В. І. Бирка, Т. М. Приходько // Історія Харківської державної зооветеринарної академії. 155 років / [редкол. : В. О. Головка, Ю. Д. Рубан, В. М. Кандиба та ін.]. – Харків, 2006. - С. 318-334.
3. Приходько Ю. О. Кафедра паразитології / Ю. О. Приходько // Харківській державній зооветеринарній академії 160 років / [авт. кол. : В. О. Головка, Ю. Д. Рубан, Ю. О. Приходько та ін.]. – Харків, 2011. - С. 107-111.
4. Здобутки та розвиток кафедри паразитології / Ю. О. Приходько, В. І. Бирка, В. Я. Пономаренко, О. В. Мазанний // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини : збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. – Харків, 2012. – Вип. 25, ч. 2. – С. 17-23.
5. Приходько Ю. О. Кафедрі паразитології Харківської державної зооветеринарної академії – 80 років / Ю. О. Приходько, В. Я. Пономаренко, В. І. Бирка // Ветеринарна медицина України. – 2012. – № 10. – С. 44-46.
6. Люлін П. В. Талановитий вчений і педагог / П. В. Люлін // Вісті Дергачівщини. – 2021. – 11 червня. – С. 5.
7. Факультет ветеринарної медицини. Кафедра паразитології [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://hdzva.edu.ua/vet-fak/1521-2/#parazit>. – Дата доступу 04.08.2021.
8. ХДЗВА. Видатні випускники [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://hdzva.edu.ua/pro-hdzva/vydatni-vypusknyky/>. – Дата доступу 04.08.2021.
9. Наукові школи. Школи паразитологів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://hdzva.edu.ua/naukovi-shkoly/>. – Дата доступу 04.08.2021.
10. Яценко І. В. До 100-річчя з дня народження професора Чернухи В. К. / І. В. Яценко // Ветеринарія, технології тваринництва та природокористування : науково-практичний журнал Харківської державної зооветеринарної академії. – Харків, 2021. - № 7. – С. 192.

ФОТОГАЛЕРЕЯ

Автобиография

Я, Чернуха Владимир Кириллович, родился в 1922 году в г. Дубовка, Лурская область, в семье служащих. Отец до революции работал учителем начальной школы, после революции преподавателем школы и студента и педагогического техникума. В 1937 г. находился под следствием, в 1940 г. ушел. Мать - Чернуха Анна Степановна до революции - учительница; после революции - домашняя хозяйка. В период Великой Отечественной войны находилась на временно оккупированной территории в г. Дубовка с ноября 1941 г. по февраль 1943 г., не работала. В 1960 году умерла.

В 1929 году я поступил в Дубовскую среднюю школу, которую окончил в 1939 году. После окончания средней школы поступил в Харьковский ветеринарный институт, где проучившись один год, в июле 1940 г., был призван в ряды Советской Армии. Резерву проучился в 75В СД.

88 СД, Архангельского военного округа в г. Дюна. С началом Великой Отечественной войны был переведен в 33-34 запасной стрелковой полк Архангельского военного округа на должность командира орудия, откуда в июле 1941 года был направлен на службу в Луковичское военное училище, которое окончил в декабре 1941 года.

После окончания училища был назначен командиром огневого взвода в 325 ТАН ДТК, АВО, где находился до марта 1942 года. В марте 1942 года был назначен командиром огневого взвода в 815 ОлтД, 100 СД, а в июле 1942 г. вместе с батальоном был переведен в состав 460 СД, 100 СД, где служил до июля 1943 года, участвуя в боях в качестве командира огневого взвода, а затем заместителем командира батальона на Воронешском и Ли Франкенском фронтах. В апреле 1943 года поименован 100 СД, 40й Армии был принят в члены КПСС.

В июле 1943 года, согласно распоряжению

командующего артиллерией фронта, был направлен на курсы начальников штабов дивизии при 3-м Украинском фронте, где находился до декабря 1943г.

В декабре 1943 года, после окончания учебы был направлен в расширенный отдел кадров 1-й Варшавской танковой армии, где временно был назначен помощником начальника ОУКА. В марте 1944г. был выкомандирован в расширенный отдел кадров 1-го Украинского фронта и в течение месяца находился в резерве при 3-м УАПРС, 1-го Украинского фронта.

В апреле 1944 года был назначен помощником начальника штаба 496 2-й воздушно-парашютной полка ПТК, участвуя в боях в составе войск 1-го Украинского фронта, где находился до марта 1946 года.

В марте 1946 года, в связи с расформированием части был переведен в 480 артибригаду 10 С.Д. В июле 1946 года был демобилизован из рядов Советской армии.

Целиком и полностью награды: Орден Красной Звезды, орден Отечественной войны II степени, Медаль "За победу над Германией" и медаль "За отвагу" в Великой Отечественной войне.

После демобилизации не работал. В сентябре 1946 года поступил на 2-й курс Карского военного артиллерийского училища, которое окончил в 1950г.

В ноябре 1950 года был зачислен аспирантом при кафедре внутренних болезней ах и вольных. В ноябре 1953 года, после окончания аспирантуры, был назначен ассистентом той же кафедры, а в сентябре 1961 года утвержден в должности доцента, где работал и в настоящее время.

Жена, Гертюга Тамара Григорьевна работает преподавателем математики в 5-й средней школе г. Карска. Двое детей.

Из родственников в семье 3х братьев и 3х сестер. За границей никто не живет. Не судясь, в миру и окружении не был, на временно оккупированных территориях не находился.

15 мая 1966 года. *Александр*

17.05.2021 р. Виставка публікацій В. К. Чернухи на абонементі наукової літератури в Науковій бібліотеці ХДЗВА присвячена 100-річчю від дня його народження.

Біля книжкової експозиції зліва направо: *М. М. Хмель* – проректор з навчальної роботи, завідувач кафедри паразитології *Ю. О. Приходько*, доценти кафедри: *О. В. Федорова*, *О. В. Нікіфорова*, *О. В. Мазанний*, *П. В. Люлін*

Біля книжкової експозиції зліва направо: директорка НБ *Г. В. Свириденко*, співробітники НБ *Т. М. Стешенко*, *Ю. Г. Малєєва* з працівниками кафедри паразитології

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК*

Ассоциативные кишечные нематодозы лошадей, лечение и профилактика	123
Ассоциации желудочно-кишечных нематод и их влияние на количественные показатели Т- и В-лимфоцитов поросят	91
Ассоциация кишечных стронгилят крупного рогатого скота в хозяйствах левобережной Украины и эффективность некоторых антгельминтиков при них	102
Белковая картина сыворотки крови кур при спонтанной аскаридо-гетеракидозной инвазии и после лечения	64
Биологически активные препараты и их значение в комплексной терапии и профилактике паразитов сельскохозяйственных животных	127
Біохімічні показники сироватки крові при диспепсіях у новонароджених телят	9
Болезни лошадей : справочник	101
Вивчення епізоотичної ситуації, імунного статусу та заходів профілактики захворювань в умовах інтенсивного тваринництва	114
Видовой состав возбудителей и совершенствование мер борьбы с эймериозом индеек	97
Використання носового, піхвового секретів та сльози для діагностики інфекційного ринотрахеїту-пустульозного вульвовагініту за допомогою РНГА та РНБА : методичні рекомендації	134
Влияние гамма-глобулина и гомологичной крови на реактивность организма телят	36
Влияние гамма-излучения на иммуногенные и вирулентные свойства ооцист кокцидий	107
Влияние иммунного неспецифического гамма-глобулина на некоторые клинико-гематологические, биохимические и иммунологические показатели организма	31
Влияние лечебных и повышенных доз фтористого натрия на кроветворную функцию костного мозга у лошади	6
Влияние разных кормовых источников фосфора и натрия на ретенцию азота и макроэлементов при жомово-силосном откорме бычков	32
Влияние тимозина на некоторые показатели естественной резистентности и течение эймериоза у поросят	89

* **Порядковий номер** публікації вказує на місце її знаходження в хронологічному покажчику

Влияние тимозина на некоторые показатели естественной резистентности поросят	88
Влияние ультрафиолетовых лучей на иммунобиологическую реактивность организма и показатели крови	33
Влияние уровня кормления стельных коров на биохимические показатели сыворотки крови и качественный состав молозива в первые дни после отела	47
Влияние эймериозной инвазии на клинико-физиологический статус поросят	105
Внутренние незаразные болезни сельскохозяйственных животных : методические указания по методике преподавания дисциплины	132
Вплив гамма-глобуліну нормальної сироватки крові великої рогатої худоби на імунобіологічну реактивність організму	26
Вплив джерел фосфору, азоту і натрію на використання азоту кормів молодняком при відгодівлі на жомі	45
Гамма-глобулин нормальной сыворотки крови крупного рогатого скота как профилактическое средство при диспепсиях у телят	13
Гиповитаминозы и авитаминозы сельскохозяйственных животных	61
Гіпопротейнемія і гіпогамма-глобулінемія як одні з причин шлунково-кишкових захворювань новонароджених телят	27
Действие ультрафиолетового излучения на рост, показатели крови и костномозгового пунктата у свиной	14
Действие ультрафиолетовых лучей на рост, показатели крови и костномозгового пунктата у свиной	15
Действие фталазола, синтомицина, биомицина и фурацилина при диспепсиях у телят по данным клинико-биохимического исследования	16
Динамика заболеваемости новорожденных телят диспепсией по сезонам года и в зависимости от возраста коров-матерей	41
Динамика формирования паразитоценозов кишечника поросят в свиноводческих хозяйствах различного типа	108
Динаміка загального білка та білкових фракцій сироватки крові у новонароджених телят при різних формах диспепсії	17
До питання терапії і профілактики гістомонозу індиків в умовах промислового виробництва	126
Довідник ветеринарного лікаря	57
Довідник завідуючого молочнотоварною фермою	52
Досвід лікування масових кератокон'юнктивітів великої рогатої худоби	115
Досвід профілактики і терапії диспепсії телят	7
Ефективність деяких антгельмінтиків при лікуванні великої рогатої худоби, ураженої стронгілятозами	116
Желудочно-кишечные паразитозы свиной и особенности их течения в условиях свиноводческих хозяйств Харьковской области	109

Зоогігієна і профілактика захворювань сільськогосподарських тварин	70
Изменение остаточного азота сыворотки крови у клинически здоровых и больных диспепсией телят	37
Испытание эффективности некоторых препаратов при кокцидиозе кроликов	67
К вопросу иммунопрофилактики эймериоза индеек	98
К вопросу о влиянии нервной системы на состав костного мозга у кроликов при повторных пункциях	3
К вопросу о лечении гипопластических и постгеморрагических анемий у лошадей	8
К вопросу о эпизоотологии кокцидиоза, псороптоза и цистицеркоза при поточной технологии промышленного кролиководства	59
К вопросу патогенеза кокцидиоза кроликов	53
К вопросу эпизоотологии ассоциативных кишечных инвазий у свиней в хозяйствах Лесостепи Украины	110
Кишкові гельмінтози індиків і їх розповсюдження в спеціалізованих птахофабриках і фермах Лівобережної України	106
Клинико-гематологические, биохимические и иммунологические аспекты паразито-хозяйственных отношений при эймериозе свиней	111
Клинико-патоморфологические изменения при токсической диспепсии телят	28
Комплексная терапия телят и поросят, больных диспепсией	50
Лечебно-профилактические мероприятия при диспепсиях у новорожденных телят : производственные рекомендации	21
Лечебно-профилактическое действие гамма-глобулина, гемостимуляторов и цитрированной крови крупного рогатого скота при диспепсиях у телят	51
Лечебно-профилактическое действие фурацилина и гаммаглобулина нормальной сыворотки крупного рогатого скота при диспепсиях у новорожденных телят	18
Лікування токсичної диспепсії	12
Материалы по этиопатогенезу, лечению и профилактике диспепсий телят	10
Материалы по этиопатогенезу, лечению и профилактике желудочно-кишечных заболеваний у новорожденных телят : автореф. дис.	44
Материалы по этиопатогенезу, лечению и профилактике желудочно-кишечных заболеваний у новорожденных телят : дис.	40
Методические рекомендации по диагностике, лечению и профилактике кокцидиоза свиней	85
Методические рекомендации по диагностике, лечению и профилактике эймериоза индеек	92
Методические рекомендации по диагностике, профилактике и лечению основных инвазионных болезней пчел	120
Методические рекомендации по диагностике, профилактике и лечению	121

основных инвазионных болезней рыб	
Методические указания по выполнению дипломных работ по паразитологии	81
Методические указания по выполнению курсовой работы по паразитологии и инвазионным болезням сельскохозяйственных животных	93, 94
Методические указания по выполнению программы производственной практики по паразитологии, лечению и профилактике основных инвазионных болезней сельскохозяйственных животных	82
Методичні рекомендації з діагностики, профілактики та лікування основних інвазійних захворювань бджіл	122
Методологические аспекты преподавания основ паразитоценологии в курсе общей и частной паразитоценологии	99
Методологические основы преподавания ветеринарной паразитологии в вузе	103
Молочная кислота – эффективное средство профилактики кокцидиоза кроликов	62
Морфологический состав костно-мозгового пунктата у здоровых кроликов	4
Морфологічна оцінка імунної відповіді при еймеріозі індичат і після імунізації культурою ооцист, опроміненою гама-променями	117
Н аставление по применению тимозина (гомогената тимуса) при кокцидиозе свиней : методические указания	86
Наука – производству [Комплект из 35 листовок] : из опыта внедрения научных разработок Харьковского зооветеринарного института	87
Научно-исследовательская работа студентов и ее значение для повышения качества подготовки специалистов сельского хозяйства	60
Научные разработки по вопросам животноводства и ветеринарии	95
Незаразні хвороби молодняка : навчальний посібник	30, 49
Некоторые вопросы патогенеза эймериоза поросят	124
Некоторые вопросы эпизоотологии кокцидиоза свиней	84
Некоторые показатели биохимического состава сыворотки крови коров и новорожденных телят в хозяйствах благополучных и неблагополучных по диспепсии	34
Некоторые показатели иммунитета при паразитоценозе у поросят	125
Некоторые показатели обмена веществ и естественной резистентности телят в период выращивания в промышленных комплексах и пути повышения устойчивости к заболеваниям	73
Некоторые стороны механизма действия подсадки тканей селезенки и надпочечника при альвеолярной эмфиземе легких у лошадей	19
Нова препаративна форма альбендазолу при фасціольозно-стронгілятозній інвазії великої рогатої худоби	128
О демодекозе крупного рогатого скота в Харьковской области и опыте борьбы с ним	63

О лечебно-профилактическом действии иммунного гаммаглобулина при диспепсии у телят	54
О профилактике и лечении желудочно-кишечных заболеваний у новорожденных телят : производственные рекомендации	5
О профилактическом действии концентрата витамина А и аквитал-хиноина	35
Об эффективности лечебного действия аэрозоля циадрина при саркоптозе свиней	76
Об эффективности лечебного действия пиперазина и тетрализолола при параскаридозе лошадей	68
Об эффективности лечебного действия полимиксина, мицерина, мономицина и гамма-глобулина при диспепсиях у телят	38
Об эффективности лечебно-профилактического действия гамма-глобулина при диспепсиях у новорожденных телят	39
Об эффективности лечебно-профилактического действия неспецифического гамма-глобулина при диспепсии у новорожденных	42
Опыт лечения демодекоза собак хлорофосом	65
Опыт лечения и профилактики гистомоноза индеек	71
Опыт применения камполона для стимуляции эритропоеза у лошадей и выработки иммунтел у кроликов : автореф. дис.	2
Опыт применения камполона для стимуляции эритропоеза у лошадей и выработки иммунтел у кроликов : дис.	1
Основные нормативы производственных затрат на гектар посева сельскохозяйственных культур и голову скота по видам в хозяйствах Харьковской области	74
Особенности эпизоотологии кишечных стронгилятозов крупного рогатого скота в хозяйствах северо-востока Украины, их лечение и профилактика	118
П аразитологія та інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин : підручник	113
Паразитофауна великої рогатої худоби в господарствах Лісостепової зони України та шляхи оздоровлення тварин від паразитозів	119
Паразитофауна крупного рогатого скота в хозяйствах Лесостепной зоны Украины и пути оздоровления животных от паразитов	112
Паразито-хозяйственные отношения и их значение в профилактике кокцидиоза свиней	100
Показатели Т- и В-лимфоцитов крови поросят при кишечных гельминтозах	80
Предрасполагающие и причинные факторы возникновения и распространения заболеваний телят и пути их профилактики	72
Применение гамма-глобулина для профилактики и лечения диспепсий у молодняка сельскохозяйственных животных	22
Применение неспецифического гамма-глобулина при диспепсиях у новорожденных телят	43

Проблемы выращивания здорового молодняка в условиях промышленного скотоводства	77
Р аспространение, особенности эпизоотологии, сезонная и возрастная динамика эймериоза свиней в спецхозах и комплексах Лесостепи УССР	90
Робоча програма та методичні вказівки виробничої лікарської практики студентів	129
Робоча програма та методичні вказівки навчально-клінічної практики студентів 3 курсу факультету ветеринарної медицини	130
Робоча програма та методичні вказівки навчально-клінічної практики студентів 4 курсу факультету ветеринарної медицини	131
Роль и механизм действия гамма-глобулина нормальной сыворотки крупного рогатого скота при лечении и профилактике диспепсии у новорожденных телят	23
Роль фактора кормления в этиологии желудочно-кишечных заболеваний у новорожденных телят	20
С охранение и выращивание здорового молодняка – важный резерв повышения продуктивности животноводства	55
Справочник зоотехника	58
Справочник по болезням жвачных	83
Т ворча співдружність	78
Теоретическое обоснование применения и лечебно-профилактическая эффективность неспецифического гамма-глобулина при диспепсиях у новорожденных телят	48
Технологические карты выращивания сельскохозяйственных культур и видов скота в хозяйствах Харьковской области	75
Тропические болезни животных : учебное пособие	133
У ченые Харьковского зооветеринарного института – производству	56
Ф асциолез крупного рогатого скота и его профилактика в условиях промышленных комплексов	79
Фурацилин – эффективное средство против диспепсии телят и других заболеваний	11
Х арактеристика, профилактика и лечение незаразных болезней телят в условиях промышленных комплексов	66, 69
Харьковский зооветеринарный институт : 140 лет со дня основания	96
Хвороби сільськогосподарських тварин	46
Хімічні речовини при жомовій відгодівлі худоби	24
Э кстенсивность ивомека, панакура и мебенвет-гранулята при диктиокаулезе крупного рогатого скота	104
Эффективность применения амидоминеральных смесей при жомовом откорме крупного рогатого скота	29
Эффективность применения фосфатов аммония и других солей в составе комбикормов при жомовом откорме крупного рогатого скота	25

ПРЕДМЕТНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПОКАЖЧИК*

ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

Вища освіта

Історія ХДЗВА 78, 96

Науково-дослідна діяльність з питань ветеринарної медицини та тваринництва 56, 60, 87, 95

- *Монографії* 46, 49, 61, 70
- *Довідники* 52, 57, 58, 83, 101

Методологічні аспекти навчання 99, 103, 129, 130, 131

- *Підручники та навчальні посібники* 30, 113, 133
- *Методичні рекомендації* 5, 21, 22, 81, 82, 85, 86, 92-94, 120-122, 129-132, 134
- *Робочі програми* 129, 130, 131

Хвороби сільськогосподарських тварин

46, 64, 65, 83, 114, 115, 133, 134

- *Свиней* 76, 84, 85, 86, 90, 100, 109-111
 - ✓ поросят 50, 80, 89, 91, 105, 108, 124, 125
- *Індиків* 71, 92, 97, 98, 106, 117, 126
- *Коней* 8, 19, 68, 101, 123
- *Кролів* 3, 53, 59, 62, 67
- *Великої рогатої худоби* 63, 79, 102, 104, 112, 115, 116, 118, 119, 128
 - ✓ телят 5, 7, 10, 11, 13, 16, 17, 20, 21, 23, 27, 28, 34, 36-44, 48, 50, 51, 54, 66, 69, 72
- *Бджіл* 120, 122
- *Молодняка* 30, 49

Профілактика хвороб 35, 70, 72, 73, 114, 118, 126

Внутрішні незаразні хвороби 8, 30, 49, 61, 66, 69, 132

*Посилання даються на порядкові номери хронологічного покажчика. З метою повного розкриття змісту публікації (якщо в ній розглядається декілька тем) застосовано метод повторного відображення у відповідних предметно-тематичних рубриках

Шлунково-кишкові хвороби 20, 27, 40, 44

- ✓ *профілактика* 5, 7, 10, 13, 18, 21-23, 28, 29, 40, 44, 48, 51, 54
- ✓ *лікування* 5, 10-12, 16, 18, 21-23, 28, 29, 40, 44, 48, 50, 51, 54
- ✓ *диспенсія телят* 7, 10-13, 16-18, 21-23, 28, 34, 37-39, 41-43, 48, 50, 51, 54

Інвазійні захворювання

59, 63-65, 68, 71, 76, 79-82, 91, 93, 94, 99, 102-104, 106, 109, 110, 112, 113, 119, 120, 122, 123, 126-128

- *профілактика* 62, 98, 100, 123, 127
- *препарати для лікування* 65, 67, 68, 76, 79, 104, 112, 116, 127, 128
- *кокцидіоз* 53, 59, 62, 67, 84-86, 100, 107
- *еймеріоз* 89, 90, 92, 97, 98, 105, 111, 117, 124
- *стронгілятоз* 102, 116, 118, 128

Паразитоценози 99, 108, 110, 123, 125

Імунологія 73, 114, 117, 125

- *імуностимулятори* 1, 2, 35, 51, 88, 89, 98
- *гамма-глобулін* 22, 23, 26, 31, 36, 38, 39, 42, 43, 48, 51, 54
- *вплив ультрафіолетового випромінювання на імунітет* 14, 15, 33, 107, 117

Біохімічні показники крові 9, 14, 15, 17, 33, 34, 37, 47, 64, 80, 91

Склад кісткового мозку 3, 4, 14, 15

Технології у тваринництві 52, 55, 58, 73-75, 77

- *жомова відгодівля* 24, 25, 29, 32, 45
- *вплив годівлі на біохімічні показники* 20, 47

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК*

Адамец Г. Д. 57
Алексеевко Ф. М. 57
Андреев Е. В. 83
Антипов Е. В. 74
Апаре Ааттах 126
Апатенко В. М. 95, 96, 114, 130, 134
Артеменко Ю. Г. 113

Бабкин А. Ф. 83
Бакшеев В. П. 95
Бакшеев П. Д. 53, 59
Баранов Н. И. 74
Барановский Д. И. 96
Батарчук А. И. 74
Белова Г. В. 74
Белоконов И. И. (Белоконов І. І., Білоконов І. І.) 72, 73, 77, 83, 95, 114, 130
Белоус А. И. 74
Белоусова Л. П. 95
Бердник П. П. 52
Береговой Г. В. 51, 54
Богаевский А. Т. 57
Богдановський О. В. 52, 129
Божко В. И. 50, 95
Болотских А. С. 74
Бондарева Т. С. 96
Бондаревський М. М. 129, 130, 131
Бондаренко Г. Л. 74
Бондаренко О. Б. 95
Бублик Н. В. 58, 74
Буденный Ю. В. 74
Бузун І. А. (Бузун И. А.) 52, 95
Букреев А. Н. 74
Бырка В. И. (Бирка В. І.) 63, 64, 82, 83, 93, 99, 103, 109, 113, 114, 128, 129, 130, 131

* Посилання даються на порядкові номери хронологічного покажчика публікацій. В дужках зазначені посилання на персоналії

Васильев Н. П. 74
Васильева Л. И. (Васильева Л. И.) 129, 130, 131, 132
Веселкин Г. А. 87
Волков Е. П. 96
Волосожар В. А. 74
Воронин И. И. (Воронін І. І.) 57, 83, 129, 131
Воронянский В. И. 96

Гадяцкий А. М. 74
Гайдай М. И. 74
Галат В. Ф. 113
Галкин В. А. 74
Гапич А. А. 80, 91
Гаркавая В. В. 65, 68, 71
Герасимов В. И. (Герасімов В. І.) 96, 129, 130, 131
Герман В. О. 46
Герус Г. Б. 129, 130, 131
Говор А. И. (Говор А. И.) 24, 25, 29
Голованов Б. Д. 95
Головачев В. Ф. 65
Гонтаренко В. С. 129, 130, 131
Гончаров А. Н. 74
Гончарова Л. В. 129
Гончарова Н. И. 74
Горбатенко С. К. 83, 101
Гордиенко А. Я. 76
Городецкий В. К. 74
Гостев Д. И. 84, 85, 90, 108, 110
Грицаенко В. И. (Грицаенко В. И.) 52, 95
Гришко Д. С. 129, 130, 131

Даниленко Н. П. 12
Данилов С. Б. 95
Дегтярьов М. О. 129, 130, 131
Демченко М. И. 115
Денчик П. А. 74, 75
Дервянко О. Ф. 74, 95
Дерюга В. А. 96
Джум Мамаду 118
Добрицкий А. М. 96
Домашенко И. Н. 74
Дребот Л. М. 129, 130
Дрыга А. П. 74
Дубровская О. И. 14, 15

Дунаев Г. В. 83
Дьяконов Н. Д. 74
Евсюков В. И. 88, 89, 100, 105, 111, 124, 125
Емельянов В. И. 74
Жабин А. Ф. 74
Жидков Д. М. 132
Жукова И. О. 129, 130, 131

Забалуев Т. И. 133
Заволока А. А. 83, 95, 96, 101, 114, 129, 130, 131
Задорожный А. А. 95
Зайцева Л. Д. 83, 101
Землянский В. Н. 58
Зимогляд М. А. (Зимогляд Н. А.) 30, 36, 49
Зозуля Т. И. 74

Иванченко М. М. 96
Иванющенко В. П. 63

Иванков М. Ф. 52
Иванченко И. М. 129, 130, 131
Иванченко М. М. 129, 130, 131

Калашник И. О. (Калашник И. А.) 46, 57, 70, 83, 95, 96, 101
Калмыкова Т. М. 96
Кандыба В. Н. 74
Карташов Н. И. 96
Кассич Ю. Я. 83
Кибенко В. А. 96
Ким В. В. 96
Киян А. П. 74
Кобос О. В. 74
Ковтун В. И. 74
Кожевник В. И. 74
Кокович Н. Я. 66, 72, 73, 77, 95
Комардин Г. М. 95
Коноваленко А. Е. 57, 58
Конончук М. Н. 74
Кононыкин А. К. 74
Конопаткин А. А. 133
Копицкий В. Ф. 96
Котенко И. И. 57

Котляр В. И. (Котляр В. І.) 87, 95, 102, 104, 109, 112, 113, 114, 115, 116, 119, 129, 130, 131
Котляр О. С. 129, 130, 131
Кочмарський В. А. 129, 130, 131
Кошеватский И. С. 74
Кравцов Э. К. 74
Кравченко С. І. 52
Кущ Н. Н. 95
Куютина Л. С. 74

Лебедев В. И. 57
Лебедев Л. В. 74
Лелюк Г. П. 74
Лемишевский В. А. 96
Литвишко Н. Т. 46, 57
Лихтман Б. А. 83, 101
Логвиненко Д. И. 74
Логвинов Д. Д. 46, 57, 67, 70, 83, 95, 96, 101
Лукашов І. І. (Лукашов И. И.) 46, 57
Лысенко А. Я. 96
Любецкий М. Д. (Любецкий М. Д.) 52, 57, 58, 95, 96
Люлин П. В. (Люлін П. В.) 92, 97, 98, 106, 107, 109, 117, 122, 128, 129, 130, 131

Магда И. И. 57, 83, 96, 101
Максаков В. Я. 24, 25, 29, 32, 45, 95
Мамчур Б. А. 101
Марченко Л. А. 96
Маслий И. Г. 120
Матковська С. Г. 130, 134
Матушкин В. А. 74
Машкин Н. И. 96
Мерзленко Р. А. 68
Мироненко Б. В. 74, 75
Мирошник И. А. 74
Митрофанов О. В. (Митрофанов А. В.) 129, 130, 131, 132
Михисор В. И. 64
Мусатов С. А. 129
Мусиенко Н. А. 95

Надвиренко Т. В. 74
Наймытенко Е. П. (Наймитенко Е. П.) 53, 57, 83, 133
Недосекин Г. А. 101
Немкова С. Н. 120

Никитин М. Г. 57
Нікітін Л. М. 129
Носик О. Ф. 46

Образцов В. П. 57, 96
Огуль Р. А. 96
Омельченко В. А. 74
Остапенко Н. А. 71
Осташевский А. Г. 57

Павлов М. Е. 95, 96, 132, 133
Павлюченко А. А. 74
Палімпсестов М. О. 46
Пампур Е. В. 74
Паникар И. И. (Панікар І. І.) 57, 70
Панова С. В. 32
Парамвина В. М. 74
Пасічник В. А. 129, 130, 131
Патров В. С. 95
Передера Б. Я. 95, 101
Передера С. Б. 95, 96
Петруша Е. З. 74
Петрушко Н. П. (Петрушко М. П.) 95, 129, 130, 131
Пилипенко М. Е. 96
Піпенко А. М. 126
Плешков К. К. 74
Плохих А. И. 74
Плугатырев В. П. 57, 83
Полодян З. А. 74
Пономаренко А. М. (Пономаренко А. Н.) 113, 120, 121, 122, 129, 130, 131
Пономаренко В. Я. 95, 99, 103, 109, 113, 122, 128, 129, 130, 131
Пономаренко Е. Н. (Пономаренко Є. М.) 83, 96, 129, 131
Попов И. М. 96
Приживара В. С. 74
Прохватилов Ю. Ф. 96
Прудніков В. Г. 129, 130, 131
Пустовар Я. П. 24, 25, 28, 29, 83
Пшеничная С. И. 74

Рева О. М. 129, 130, 131
Ревуцкий В. П. 79
Росоха І. В. 52
Росоха И. В. 96
Ротов В. І. (Ротов В. И.) 57

Рубан Б. В. 58, 95, 96
Рубан Ю. Д. 52, 57, 58, 95, 96
Руденко А. Ф. (Руденко О. Ф.) 83, 95, 101, 114
Руденко В. С. 74
Руденко Е. В. (Руденко Є. В.) 120, 122
Русинов А. Ф. 83, 101
Рухляда В. Р. 12
Рыжков В. Г. 74

Савенко М. М. 114, 129, 130, 131
Савченко В. Д. 74
Саранча А. П. 74
Сарбаш Д. В. 129, 130, 131
Сергеева В. В. 74
Серков В. Т. 74
Сигнате Махамету 123
Симоненко Н. М. 57
Слюсарева Г. В. 57, 70
Смирнов С. И. (Смирнов С. І.) 14, 15, 19, 46, 57, 70, 83, 101
Смолянинов В. К. (Смолянiнов В. К.) 59, 67, 83, 95, 101, 114, 129, 130, 131
Сокол А. И. 74, 96
Соловьев Н. Ф. 74
Стасюк И. Я. 74
Степанов А. В. 133
Стрельченко А. Г. 74
Сухарлев В. А. 95

Тертишний А. А. 129
Тимошенко Г. А. 74
Тищенко С. Н. 95
Товстик В. Ф. 95
Толстова-Парийская Н. Г. 57
Труш А. М. 129, 130, 131

Удовиченко А. Ф. 74
Усвятцев Е. А. 32

Фатьянова Н. А. 74

Хомич Н. Д. 74
Храбустовський І. Ф. (Храбустовский И. Ф.) 52, 56, 57, 58, 60, 70

Целютин В. К. 58

Цупикова А. П. 74
Цупило А. А. (Цупило О. А.) 83, 129, 130, 131
Цыбулько В. С. 74

Черный Н. В. 95, 96
Черпак П. П. 95
Чумак Н. И. (Чумак М. I.) 95, 129, 130, 131, 132

Швецов В. С. 14
Шевченко Л. М. 74
Шефель В. В. 74
Шиков А. Т. 83
Широкова О. В. 64
Шиян В. И. 74
Шляхов I. Я. 115
Шомин А. В. 74
Штыленко М. А. 3, 4

Щетинский И. М. (Щетинський I. M.) 83, 95, 96, 107, 117, 129, 130, 131

Югай К. Д. 96
Югай Н. А. 129, 130, 131
Юрко А. Д. 57
Юрченко Л. И. (Юрченко Л. I.) 66, 69, 72, 73, 83, 95, 96, 101, 129, 130, 131
Юрченко О. Л. 129, 130

Яковлев О. С. (Яковлев А. С.) 129, 130, 131, 132
Ярошенко В. И. 96
Ящук А. И. 74

ЗМІСТ

До 100-річчя від дня народження професора В. К. Чернухи	<i>І. В. Яценко</i>	4
Талановитий вчений і педагог	<i>Петро Люлін</i>	6
Основні дати життя та діяльності професора Володимира Кириловича Чернухи		9
Нова препаративна форма альбенжазолу при фасціольозно-стронгілятозній інвазії великої рогатої худоби	<i>В. І. Бирка, В. К. Чернуха, В. Я. Пономаренко, П. В. Люлін</i>	11
До питання терапії і профілактики гістомонозу індиків в умовах промислового виробництва	<i>В. К. Чернуха, Анаре Латтах, А. М. Піпенко</i>	14
ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ПУБЛІКАЦІЙ		17
Наукова школа доктора ветеринарних наук В. К. Чернухи		37
Публікації про життя та науково-педагогічну діяльність професора В. К. Чернухи		38
ФОТОГАЛЕРЕЯ		39
АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК ПУБЛІКАЦІЙ		46
ПРЕДМЕТНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПОКАЖЧИК		52
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК		54